

GLAS

umirovljenika

Glasilo Sindikata umirovljenika Hrvatske

Broj 231

ISSN 1849-7837 // Zagreb, ožujak 2016. // Godina XXII.

UVODNA RIJEČ

Siromaštvo i strah ubijaju stare

Piše: Jasna A. Petrović

Digla se panika. Tijekom 2015. godine umrla je 55.651 osoba. Prestigli smo čak i ratnu 1991. godinu kada su umrle 54.832 osobe. Iako se prosječno bilježi rast od 2 posto umrlih, 2015. ih je zabilježeno čak 6 posto više no u prethodnoj godini. Što je dogodilo? Što je razlog pomoru Hrvata? Moglo je biti i gore, jer od prosinca 2014. do studenog 2015. preminulo je 3.979 ljudi više nego u istom razdoblju godinu ranije, što predstavlja porast od čak 7,8 posto. Neki strašan nepoznati virus, koji napada samo hrvatske građane?

Umirovljenička stranka BUZ je jedina javno reagirala i zatražila da vlada, odnosno Ministarstva zdravlja i socijalne politike, hitno provedu potrebne analize kako bi se utvrdili razlozi ovog katastrofalnog porasta smrtnosti u Hrvatskoj.

Demograf Anđelko Akrap, međutim, tvrdi kako to nema veze s vladinim politikama. Takvi se skokovi, valjda, događaju normalno?! Ipak, neke druge statistike kažu kako itekako postoje direktne veze s vladinim politikama.

Pogledali smo u statističku bazu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i vidjeli kako su rasle prosječne mirovine po godinama. Jesu li i koliko bile usklađivane? I onda vidimo da upravo u tom razdoblju od polovice 2013. godine, te u cijeloj 2014. godini nije uopće bilo rasta temeljem usklađivanja mirovina. Mirovine, su, dakle, padale.

Trend Mrsićevog carevanja nastavljen je i u 2015. godini, pa su mirovine tek u drugoj polovici porasle za mizernih 0,30 posto. Sada čujemo da će, unatoč pompoznim najavama istog bivšeg ministra o novom varijabilnom modelu, mirovine porasti za samo 0,46 posto. Je li izostanak usklađivanja mirovina i njihov nominalni i još veći realni pad doista skrivio povećano umiranje starih?

Mi bismo rekli da siromašenje umirovljenika jest u direktnoj korelaciji s visinom mirovina. Umiru oni koji su sve gladniji, sve siromašniji, koji si ne mogu priuštiti privatnog liječnika, imunološke preparate, oni koji žive u stalnom strahu od bankrota. Vjerojatno bi se povećanje smrtnosti pokazalo i u razdoblju od dvije godine kad je bivša premijerka Kosor u potpunosti zamrzнула usklađivanje mirovina. To tek treba proučiti.

Ono što ne treba proučiti, jer je vidljivo iz statistika, jest da je iz mirovinskog sustava u prvih devet mjeseci prošle godine, zbog smrti izbrisano 34.014 umirovljenika. Njihova prosječna mirovina je iznosila samo 2.147,59 kuna, što je bitno niže od prosjeka mirovina tzv. starih umirovljenika, tj. onih koji su ostvarili pravo na mirovinu do 31. prosinca 1998. godine. Njihove prosječne mirovine su 2.521,99 kuna, a onih među njima koji su masovnije umirali su niže za čak 15 posto. I djetetu je jasno, umiru siromašniji, oni koji žive u strahu. Umiru oni, koji nemaju dovoljno za život.

U OVOM BROJU:

PETICIJA „GLASAM PROTIV SIROMAŠTVA STARIJIH OSOBA”

26.000 poziva u pomoć predano u ruke ministrice

str. 3.

Javno zdravstvo koje to više nije

str. 4.

INTERVIEW: CARLA CANTONE, GENERALNA TAJNICA

FERPA/EUROPSKE FEDERACIJE UMIROVLJENIKA I STARIJIH OSOBA

Žena od željeza

str. 5.-7.

POVEĆALO: DISKRIMINACIJA STARIH NA CESTAMA

Zar će opet tlačiti vozače starije od 65?

str. 8.

Vodič HZZO-a

info.HZMO

Sretan Uskrs!

*Dragi umirovljenici,
drage sugrađanke i dragi sugrađani,*

*Uskrs najuzvišeniji kršćanski blagdan,
simbol mira i nade daje nam snagu i oživljava
zajedništvo u obitelji, uči nas da se spremnije
suočavamo sa svakodnevicom te osvjetljava
put ka zajedničkom dobru.*

*Neka nam radost uskrsnuća bude nadahnuće u
brizi za bližnje, ohrabrenje za sve što nam život
donosi i temelj za izgradnju pravednijeg
društva, mira i razumijevanja među ljudima!*

*Uz iskrene želje da blagdan provedete
u veselom i prijateljskom okruženju,
svima vam želim sretan i
blagoslovljen Uskrs!*

*Gradonačelnik Grada Zagreba
Milan Bandić*

26.000 poziva u pomoć predano u ruke ministrice

- Tko će iz nove Vlade primiti Peticiju *Glasm protiv siromaštva starijih osoba*, na čije je zahtjeve utisnuto skoro 26.000 potpisa? - pitanje je koje je mučilo rukovodstvo i članstvo Sindikata umirovljenika Hrvatske, te tisuće potpisnika peticije provedene nakon održanih parlamentarnih izbora. Dok su se na tankom mostu vodili pregovori različitih varijanti koalicija, SUH je uputio dopise poimenično svim saborskim zastupnicima, te klubovima parlamentarnih stranaka.

Onda smo 22. siječnja, na dan imenovanja nove Vlade, uputili zahtjev za određivanje termina za uručenje prikupljenih potpisa premijeru Tihomiru Oreškoviću. U Peticiji smo jasno naveli niz predloženih mjera koje smatramo učinkovitima te provjerenima u brojnim drugim europskim zemljama. Naime, SUH je kao član Europske federacije za umirovljenike i starije osobe (FERPA), imao priliku djelotvorno sudjelovati u analizama najboljih praksi, te u izradi europskih instrumenata borbe protiv siromaštva.

„Rješavanje pitanja siromaštva starijih osoba u Republici Hrvatskoj je preduvjet bez kojega je nemoguće ostvariti glavni cilj koji ste naveli u svojoj programskoj prezentaciji u Hrvatskom saboru, to jest - poboljšanje životnog standarda hrvatskih građana” - naglasili smo u dopisu, upozoravajući kako je Hrvatska po udjelu siromašnih osoba starijih od 65 godina četvrta na listi najsiromašnijih zemalja u Europskoj uniji, te da 76,5 posto hrvatskih umirovljenika ima mirovine niže od 3.000 kuna.

Najposlije je zadatak prenesen na Ministarstvo rada i mirovinskog sustava i za-

počeli smo dogovaranje o načinu uručivanja, gdje niti trenutka nije bilo sporno kako samom činu predaje javnih potpisa na javne zahtjeve trebaju prisustvovati i javni mediji. Dan uoči uručivanja stigao nam je mail kojim nas se obavještava da neće biti prisutni mediji, iako je SUH neke već obavijestio. Nismo mogli prihvatiti „zatvoreno” uručivanje 26.000 poziva u pomoć.

Tako je ministrica rada i mirovinskog sustava dr.sc. Nada Šikić 18. veljače, točno u podne, primila delegaciju Sindikata umirovljenika Hrvatske (u sastavu: predsjednica SUH-a Jasna A. Petrović, zamjenik predsjednice Milan Tomičić, potpredsjednici Biserka Budigam i Vladimir Buršić, član Predsjedništva Andrija Vučković i koordinatorka peticije Vesna Bečić), koja joj je došla uručiti prikupljenih točno 25.710 potpisa. Na ulazu u Ministarstvo dočekali su nas novinari i kamere javne televizije, radija te javne izvještajne agencije Hine, odlučivši da pričekaju na izjave.

U ugodnoj atmosferi u Ministarstvu ministrica je predstavila svoje najbliže suradnike, a predsjednica SUH-a Petrović predstavila je delegaciju i ukazala kako prije predaje peticije želi ponoviti zajednički pismeni zahtjev koji su Matica i Sindikat uputili premijeru Oreškoviću da se hitno produlji mandat Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe. Čim je ministrica bez zadržke podržala taj zahtjev, razgovor je vraćen na temu siromaštva starijih osoba.

Petrović je potom ministricu i njezine pomoćnike Tatjanu Dalić, Mariju Bebića i Marinka Papugu te saborskog zastupnika Milivoja Špiku iz BUZ-a, upoznala s ide-

jom i ciljevima same peticije: povećati mirovine za sve one koji su umirovljeni nakon 1.1.1999. jer su zakinuti za oko 19 posto, uvesti minimalnu mirovinu u visini 50 posto od minimalne plaće te tzv. socijalnu mirovinu na teret proračuna za starije od 65 godina bez mirovine. Uz to, traži se poboljšanje modela usklađivanja mirovina i uvođenje posebnog pravobranitelja za umirovljenike i starije osobe, kao i savjetodavnih tijela na svim razinama teritorijalne piramide. Ministrica je u potpunosti podržala sve zahtjeve, a na neposredan upit naglasila je da neće biti rezanja mirovina. Obje strane su se suglasile kako će umirovljeničke udruge surađivati s Ministarstvom na bazi partnerskih odnosa.

Uz zahtjeve peticije, SUH je iznio i brojne druge prijedloge vezano uz ukidanje nekih prava i programa u zdravstvu, uvođenja poreza na nekretnine, masovne zloporabe ugovora o doživotnom i dosmrtnom osiguranju, reguliranje nameta na ovrhe i drugo, poručujući kako se sva ova pitanja trebaju naći na dnevnom redu Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe.

Na kraju su uručeni originali svih potpisa, gotovo 26 tisuća građana, poglavito starijih osoba, koje su zatražile hitne mjere protiv siromaštva koje pogađa svaku treću osobu stariju od 65 godina. Ugodno je iznenađenje slijedilo i za novinare, koji su ipak dočekali izjave i ministrice i predsjednice SUH-a.

Druga faza slijedi: borba za ispunjenje zahtjeva iz Peticije, kroz redoviti rad Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, te partnersku suradnju.

Javno zdravstvo koje to više nije

1. „Tko želi bolji kuk, otići će u privatnu kliniku u Švicarsku”

Jedan od najnovijih bisera ministra zdravlja Darija Nakića jest izjava „Neka oni koji žele bolji kuk idu put Švicarske”. Ministar je u intervjuu za Novi list najavio kako prihode zdravstva namjerava popraviti naplatom nadstandarda. No, još nije jasno definirano što bi moglo ući u nadstandard, a što ne. Ministar je naglasio kako i sada imamo ljude koji odu u privatne klinike i ugrade titansku endoprotezu. Na tvrdnju da su to privatne klinike, a da ga se pita o javnom zdravstvu, Nakić je rekao: „Dobro, ali ako se pacijentu ponudi mogućnost da to obavi u javnoj bolnici uz nadoplatu ili osiguranje koje to pokriva, što je tu loše?” I tako se u Hrvatskoj prvi put uvodi razlika između dvije kategorije pacijenata - onih koji mogu platiti bolju uslugu i onih koji to ne mogu. Recimo, vi imate endoprotezu od titana, a dio pacijenata ima onu što se brže troši. U kardiologiji imate jeftine stentove ili one triput skuplje. I živite dulje ili kraće, zdravije ili bolesnije, sve u ovisnosti o dubini džepa.

Veli ministar kako mu je plan da se novac za javno zdravstvo prikuplja od bogatih, koji mogu platiti skuplje liječenje. Na pitanje gdje su tu solidarnost i socijalna osjetljivost, jer svakom treba jamčiti najbolju uslugu za njegovu bolest, Nakić kaže: „Ponovno ću karikirati. Tko želi bolji kuk, otići će u Švicarsku, u privatnu kliniku, i to napraviti.”

Nakon ovakve izjave pitajmo se kakav kuk čeka one koji ostanu u Hrvatskoj? Pogotovo starije osobe i umirovljenike koji nemaju novaca da plate titanski. Umjesto da ministar radi na tome da preslika švicarsku kvalitetu usluga na naš zdravstveni sustav, njega više brine to što bogati za bolju uslugu odlaze u inozemstvo i tamo ostavljaju novac. Što je ministar koji smišlja kako zaraditi na bogatima? Ministar zdravlja ili ministar poduzetništva?

2. Ukidanje Programa 72 - stariji umiru sporo

Sindikata umirovljenika Hrvatske odmah je reagirao na odluku ministra zdravlja Darija Nakića da ukine Program 72, koji je pružao nadu malignim bolesnicima da će početi s liječenjem u roku od 72 sata. U dopisu, na koji nije primio odgovor, SUH je od ministra zatražio da hitno povuče tu odluku, kojom će se dugoročno povećati smrtnost od malignih bolesti.

SUH je naglasio kako drži da je riječ o opasnoj odluci, koja će izravno naštetiti tisućama teško oboljelih osoba, i to uglavnom starijih i nemoćnih. U zemlji u kojoj od karcinoma godišnje umire čak 13.000 Hrvata, takva odluka krajnje je dvojbena. Njome će biti pogođene najosjetljivije skupine građana poput djece i starijih osoba.

SUH navodi kako je ministar i sam potvrdio da se u Programu uglavnom radi o starijim osobama: „To nisu bolesnici koji imaju 20 godina, mladi ljudi koji nemaju nikakvih drugih bolesti pa idu na operaciju, već se radi o starijoj populaciji koju zapravo treba pripremiti do naveđene operacije”. Time je na direktan način diskriminirao pacijente na temelju dobi.

Ministar je izjavio i kako „Program 72 sata nije nikada niti zaživio kako treba”, no to su mnogi opovrgnuli. Program je itekako zaživio, što potvrđuju brojni pacijenti. Preko 3.000 osoba liječeno je kroz ovaj program koji je trajao šest mjeseci. U samo pola godine u četiri KBC-a - Zagreb, Split, Rijeka i Osijek, omogućeno je ranije liječenje za 1.206 osoba, a zdravstvene preglede obavilo je 132.000 pacijenata.

„Umirovljenici i starije osobe već su pogođeni siromaštvom, društveno su isključeni i nezaštićeni te smatramo da je ova odluka velik korak nazad od strane Vašeg Ministarstva i Vlade, koja je najavila da će se boriti za bolje uvjete života svojih građana” - napisao je ministru SUH. I nije dobio odgovor.

3. Gubitak prava na dopunsko osiguranje - novi udar na umirovljenike!

Dio umirovljenika koji imaju pravo na besplatnu policu dopunskog osiguranja, a primaju novčanu pomoć zbog niskih mirovina, zbog prekoračenja cenzusa makar za jednu lipu, ostaje bez tog prava.

U Zagrebu je, primjerice, registrirano 12.217 umirovljenika koji primaju pomoć, jer su im mjesečni prihodi manji od 1.500 kuna. Dosad besplatnu policu ubuduće će plaćati 840 kuna godišnje. Sindikat umirovljenika smatra kako je gubljenje prava na besplatnu policu osiguranja samo još jedan udarac na najslabije, a svaka treća osoba u Hrvatskoj starija od 65 godina je siromašna.

SUH drži da se socijalna davanja nikako ne bi smjela računati u određivanju cenzusa za bilo kakvu pomoć. Jer, koja je svrha potpore, ako se zbog nje gube druga prava? Zasad nije poznato koliko će umirovljenika ostati bez prava na besplatnu policu osiguranja, jer se podaci još uvijek obrađuju.

Umirovljenici čiji je prihod jednak ili manji od 900 kuna mjesečno, a takvih je 2.580, dobivaju 400 kuna pomoći od Grada. U kategoriji koja prima pomoć od 300 kuna, a čiji su prihodi od 900 do 1.200 kuna, nalazi se 3.254 umirovljenika, a 6.383 umirovljenika, s prihodom od 1.200 do 1.500 kuna mjesečno, dobivaju 200 kuna pomoći. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje mora se držati aktualnog Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju iz 2010. godine, kojim je definirano što je to prihod. Taj zakon kao prihod prepoznaje i različite oblike socijalne pomoći (Porezna uprava pomoć ne uračunava u prihod), pa tako HZZO socijalnu pomoć zbraja pri određivanju cenzusa za ostvarivanje prava na besplatno dopunsko osiguranje.

Na besplatno dopunsko osiguranje imaju pravo umirovljenici - samci čiji prihodi ne prelaze 1.939 kuna te oni umirovljenici koji nisu samci, a čiji mjesečni prihodi ne prelaze 1.516 kuna po članu obitelji - objasnili su u HZZO-u. Koordinacija umirovljeničkih zajednica i udruga je na inicijativu SUH-a još 28. veljače 2014. godine poslala zahtjev Nacionalnom vijeću za umirovljenike i starije osobe, da se osobni cenzus za oslobođanje od plaćanja dopunskog zdravstvenog osiguranja poveća na 1.850 kuna po članu obitelji, odnosno 2.200 kuna za samce. Minimalno, ali utješno. Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, nadležno za Nacionalno vijeće, taj je prijedlog prosljedilo - ili nije prosljedilo - nadležnom Ministarstvu zdravlja. Uglavnom, cenzus se nije mijenjao više od pet godina, ali zašto bi to ministra (poduzetništva?) bilo briga?

Maja Šubarić Mahmuljin

Žena od željeza

Problemi starijih osoba u cijeloj Europi su slični u najmanje tri točke: prvo, nedostatak zaštite prihoda i porast siromaštva; drugo, slabljenje javnog zdravstva, te; treće, nesigurnost dugoročne skrbi za invalide i druge osobe u potrebi tuđe njege i pomoći. Ta tri pitanja utječu na uvjete života starijih osoba baš u svim zemljama EU

● U Paviji, odakle potječete (rođeni ste 1. studenoga 1947. godine), tepaju vam da ste „Carlina di ferro”, Karlica od željeza; kažu da ste energična, borbena, iskrena, ohrabrujuća lica, te uvijek spremna saslušati i pomoći. Ovo nalikuje na opis neke vrste ženskog sindikalnog Robin Hooda. Da li se i Vi tako vidite?

Uvijek sam smatrala da oni koji odaberu rad u sindikatu trebaju u potpunosti biti na raspolaganju za potrebe i prava radnih ljudi i žena. Još od djetinjstva sam gledala borbu na licima ljudi koji su se vraćali kući s posla i tugu u očima siromašnih. Moja obitelj je bila siromašna seljačka obitelj, a na studij sam išla u večernjim satima, jer sam danju morala raditi. Radila sam brojne poslove, čuvala djecu, obavljala administrativne poslove, samo da bih mogla pohađati škole i sveučilište. To su ti korijeni koje su mi dali vrijednosti i solidarnost, a iznad svega hrabrost da se borim.

● Nakon što ste privela kraju studij psihopedagogije, usporedo radeći, krajem 1969. zaposlila ste se u odjelu zdravstvene fizike u Općoj bolnici u Paviji. Što ste konkretno radila na radnom mjestu i kako to da ste već 1971. godine odlučila krenuti u sindikalnu borbu?

Zdravstvena fizika je bio odjel gdje su se obavljali radioaktivni tretmani za uništavanje tumora i leukemije. Na žalost, tamo je bilo puno djece i ja sam pružala psihopedagošku potporu njima i njihovim roditeljima. Vidjela sam toliko patnje i neka lica bolesne djece i mladih ostala su utisnuta u moje sjećanje. To su tužne, ali i lijepe uspomene. Godine 1971. su u Općoj bolnici u Paviji, ustanovi sa 5.000 zaposlenih održani izbori za delegate u sindikalnom vijeću, kako je utvrđeno radničkim statutom koji je 1970. postao zakonom. Članovi zdravstvenog sindikata CGIL/Opće konfederacije talijanskih radnika pitali su me za sudjelovanje na listi. Prihvatila sam i izabrana s puno glasova. S vremenom su me izabrali za glavnu tajnicu zdravstvenog sindikata u Paviji.

● Sindikalno kadroviranje u Italiji je posve drukčije nego u Hrvatskoj. Nama zvuči neobično da ste 1984. poslana voditi sindikat graditelja Pavije, a potom kroz dvije godine i u sekretarijat na nacionalnoj razini. Kako to da ste iz zdravstvenog sindikata prebačeni u graditeljski?

Statutom CGIL-a je predviđena je obvezna promjena zaduženja svakih osam godina, a prijelazi između sindikalnih sektora vrlo su česti. Ipak, prijelaz iz zdravstvenog u građevinski sindikat je bio izvršen na moj zahtjev. Željela sam se brinuti o radnicima koji su imali puno problema i vrlo težak, riskantan posao. Ne mogu reći da je u početku bilo lako, trebalo mi je šest mjeseci da „osvojim” sindikat graditelja. Naporno sam radila u obrani njihovih prava i to s dobrim rezultatima, što me dovelo na višu razinu upravljanja granskim sindikatom na nacionalnoj razini. U Italiji je bilo dosta rasprave o tom slučaju, osobito u graditeljskom sindikatu, jer biti žena na čelu muškog sindikata nije bilo uobičajeno. Ja sam osjećala da mi članovi iskazuju poštovanje i ljubav. Stoga je za mene to bilo veliko ljudsko iskustvo.

● Pročitala sam kako legendarni Bruno Trentin, sindikalni vođa lijevog CGIL-a, nije bio oduševljen što ste 1992. godine izabrana za generalnu tajnicu muškog sindikata graditelja, i to čak dva uzastopna mandata. Što ste naučila u tih osam godina, a da Vam pomaže i danas, u ulozi generalne tajnice FERPA-e?

Iako me cijenio, Trentin nije želio da žena bude šefica građevinskim radnicima. Zapravo, postala sam generalna tajnica njihovog sindikata od 400.000 članova, jer su oni, unatoč protivljenju velikog vođe, na tome inzistirali. Trentin je to morao prihvatiti i zbog toga jer ja nisam osoba koju se može zastrašiti. Dakle, Trentin me je izazvao, on je izgubio, a ja sam pobijedila snagom radnika koji su me podržali.

U tom granskom sindikatu sam naučila boriti se za one koji obavljaju težak posao, otkrivši da iza tog npora ima puno solidarnosti i humanosti. Shvatila sam da ljudi koji obavljaju fizičke dostojanstvene poslove zaslužuju puno poštovanje i pažnju svog sindikata. To vrijedi i za one koji se bore za ranjive osobe, poput starih. Zbog toga sam se željela aktivirati u FERPA-i, jer mislim da umirovljenike i one koji više nisu mladi, treba braniti i štiti. Za takav cilj treba im manje birokratska i borbenija FERPA.

● „Muški poslovi” i „muško okruženje” su Vas pratili i kad ste došli na čelo svih industrijskih sindikata 2000. godine, nakon brojnih uglednih sindikalnih (muških) imena vaših prethodnika. Što mislite što ste inovativno donijeli u taj sektor?

”
Odlučila sam nastaviti svoj sindikalni put dužnošću na čelu SPI/Sindikata umirovljenika Italije. Zbog toga sam tri puta odbila predloženu kandidaturu za Senat i ponudu da budem ministrica rada. Neki zbog toga misle da sam pomalo luda, no ja sam naprosto dosljedna svojim životnim odlukama

Razgovarala:
Jasna A. Petrović

Mislim da je to moj način odnosa s radnicama i radnicima industrijskih tvornica. Otvorila sam s njima kontinuirani dijalog, sudjelovala na skupovima na radnim mjestima, objašnjavajući da se ne trebaju baviti samo svojim plaćama, već i organizacijom rada, sigurnošću i zaštitom okoliša. Otvorila sam i dijalog između metalaca, radnika u kemijskoj industriji, tekstilaca, prehrambenih radnika, graditelja, svih radnika. Provela sam najveći dio vremena u nastojanju da svi radnici ujedine svoje bitke za jednaka prava za sve, neovisno rade li u maloj firmi ili u velikoj kompaniji. To što sam žena, nije mi stvaralo baš nikakve probleme.

● **Nakon brojnih dužnosti u CGIL-u, sindikalnoj središnjici koja broji 6 milijuna članova, 2008. godine ste izabrana za generalnu tajnicu najvećeg pojedinačnog sindikata u Italiji, Sindikata umirovljenika SPI-CGIL. Je li to naprosto bio novi sindikalni zadatak ili ste sama željela završiti svoj sindikalni rad borbom za prava radnika koji su svoje mirovine stekli radom?**

Odlučila sam nastaviti svoj sindikalni put dužnošću na čelu SPI/Sindikata umirovljenika Italije. Zbog toga sam tri puta odbila predloženu kandidaturu za Senat i prijedlog da budem ministrica rada. Neki zbog toga misle da sam pomalo luda, no ja sam naprosto dosljedna svojim životnim odlukama.

● **Je li točno da ste Berlusconi, kad je odlučio rezati mirovine, rekla „Znaš, nemojte ni pokušati izrezati penzice na šnite!” Je li Vas se Silvio preplašio?**

Mnogo sam se borila s Berlusconijevom vladom i vjerujem da ih ni u čemu nisam štedjela. Berlusconi je ponešto čudan tip, i bez obzira na moju tvrdocu u doba naših sukoba, kad bih ga sretala za vrijeme pregovora, uvijek je sa mnom bio nasmijan i pristojan. Pravi gospodin. No, činjenica je da da nikad nije pomogao umirovljenicima; samo brojna obećanja, a malo djela. Berlusconi je uvijek samo razmišljao kako će riješiti vlastite probleme sa zakonom, zaštititi osobne interese i svoju kompaniju. Zapravo, nije se nikada zalagao za razvoj naše zemlje, te je uvijek negirao postojanje krize i nezaposlenosti.

● **Jednom prigodom ste izvrsno dijagnosticirali tipičnu vladu. Rekli ste da svaki put kad vlada hitno treba doći do para, slijedi oslanjanje na džepove uobičajenih žrtava - umirovljenika. Tako je tijekom proteklih 15 godina ta kategorija talijanskih građana izgubila 30 posto kupovne moći. Predstavnik vlade ste upitali žele li nastaviti u tom smjeru ili će konačno promijeniti smjer ka pravедnosti. Mislite li da je tako i u drugim europskim zemljama?**

U Italiji, kao i u mnogim drugim zemljama, vlade smatraju da će izaći iz krize ako pronađu sredstva za sanaciju javnog duga i za uravnoteženje državnog proračuna, a to čine posredstvom uobičajenih žrtava, a to su umirovljenici i radnici. Smatram takve odluke neodgovornim, jer bez zaštite plaća i mirovina, unutarnja tržišta svih zemalja propadaju. Nema okretanja novca i dolazi do zaustavljanja potrošnje.

Financijsko udaranje po umirovljenicima i dalje je ozbiljno pitanje, jer su najslabiji, ali i zato što su oni sve češće jedina potpora obitelji i unuka koji ne mo-

gu naći posao. Gubitak kupovne moći mirovina je pitanje koje je znakovito za sve europske zemlje. Zbog toga je važna strategija i sindikalna akcija od strane ETUC/Europske konfederacije sindikata i FERPA-e. Zaštitom starijih se gradi svima nama toliko potrebna socijalna Europa.

● **Sada ste zagrizli u puno disperzivniju priču, koju je vjerojatno teže pohvatati. Od rujna 2015. ste izabrana za generalnu tajnicu FERPA-e. Je li to bio samo novi zadatak ili osobna odluka posvetiti se posve drukčijem izazovu?**

To je bio moj izbor, jer me europski izazov jako zanima. Zahvaljujem svim europskim sindikatima umirovljenika, koji su mi na kongresu u Budimpešti iskazali svoje povjerenje izborom za generalnu tajnicu FERPA-e.

● **Predvodite deset milijuna umirovljenika i starijih osoba u 40 europskih zemalja. Svaka zemlja ima svoje zakone, iskustva i prakse. Prepoznajete li ipak određene srodne tendencije spram umirovljenika? Koje?**

Problemi starijih osoba u cijeloj Europi su slični u najmanje tri točke: prvo, nedostatak zaštite prihoda i porast siromaštva; drugo, slabljenje javnog zdravstva, te, treće, nesigurnost dugoročne skrbi za invalide i druge osobe u potrebi tuđe njege i pomoći. Ta tri pitanja utječu na uvjete života starijih osoba baš u svim zemljama EU.

Tu je prije svega vidljiv pokušaj da se upravo starima naplati teret velike ekonomske krize i krize nezaposlenosti, kojim se reduciraju javni servisi i sustavi društvene skrbi. Moramo se boriti kako bismo to spriječili.

● **Došli ste na čelo FERPA-e 22 godine nakon njezina osnutka u Madridu. Mislite li da je u tom razdoblju dovoljno toga učinjeno ili prosuđujete da je moglo i bolje?**

Onima koji su prije 22 godine osnovali FERPA-u pripada velika zasluga zbog toga što su imali izvanrednu socijalnu i političku intuiciju. Od osnutka do danas, brojne su grupe sindikalista predano radile na poboljšanju položaja umirovljenika, često uz brojne poteškoće.

Ako je danas FERPA dobra organizacija, to je njihova zasluga. Istina, uvijek i svugdje se može nešto učiniti bolje, no moramo gledati naprijed, u nove ciljeve, kako bismo stvorili čvrstu frontu za sadašnji politički kontekst.

● **S kojim se glavnim izazovima svakodnevno susrećete kao generalna tajnica FERPA-e? Koje su najveće prijetnje mirovinskim sustavima, mirovinama i umirovljenicima u Europskoj uniji?**

Susrećem se s izazovima s kojima se danas susreće svaka sindikalna organizacija - nastupila su teška i komplicirana vremena - ali ne smijemo se obeshrabriti. Prijetnje su najvidljivije u tri zajedničke točke, koje sam prije spomenula (siromaštvo, zdravstvo, dugoročna skrb), ali prije svega, jasno je vidljiv pokušaj da se upravo starima naplati teret velike ekonomske krize i krize nezaposlenosti, kojim se reduciraju javni servisi i sustavi društvene skrbi. Moramo se boriti kako bismo to spriječili.

● **U Hrvatskoj su relativne mirovine (udjel prosječne mirovine u prosječnoj plaći) najniže u ok-**

ruženju, samo 294 eura, a prema metodologiji Eurostata linija siromaštva i socijalne isključenosti (60 posto medijana plaće) iznosi 341 eura, pa to znači da 66 posto umirovljenika ima prihode ispod te linije. Kako se boriti za veća prava umirovljenika, kad je svaki treći u zoni rizika od siromaštva? Što biste preporučili našem Sindikatu umirovljenika Hrvatske?

Ostanite ujedinjeni, ojačajte jedinstvo umirovljenika, gradite saveze s radnicima i mladima, jer ako se obrane prava starijih danas, brane se i prava starijih osoba sutra.

● **Žene starije dobi posebno su ugrožene. U Hrvatskoj je više od 50 posto žena u dobi od 65+ u zoni siromaštva. U EU mirovine žena su za 40 posto niže od mirovina muškaraca. Koje su to specifične mjere koje biste preporučili u borbi protiv siromaštva starijih žena?**

Pokrenula sam inicijativu da se što prije donese manifest prava umirovljenika i starijih osoba - žena i muškaraca. Jedna od točaka bit će siromaštvo, koje najviše pogađa žene širom Europe, pogotovo one koje žive same. A to je pitanje koje mi posebno leži na srcu i ne namjeravam se njime baviti samo u Bruxellesu, već i u Hrvatskoj.

● **SUH je, kao jedna od najstarijih članica FERPA-e, ovih dana uručio ministrici rada i mirovinskog sustava Peticiju protiv siromaštva starijih osoba sa 26.000 potpisa. Traži se tzv. socijalna naknada, minimalna mirovina u visini od pola neto minimalne plaće, bolje usklađivanje mirovina itd. Očekujete li da će otvorenije metode borbe, pa i prosvjedi umirovljenika, biti nužni u vrijeme kada se urušava socijalna država?**

Sindikatu umirovljenika Hrvatske učinio je odličnu stvar prezentirajući ministrici rada i mirovinskog sustava zahtjeve iz peticije protiv siromaštva. Svaki prijedlog SUH-a, ako ne bude ispunjen, treba biti izborni.

Dakle, neophodno je uključiti sve umirovljenike za pobjedu u borbi za veću zaštitu mirovinskih primanja i zaustavljanje rasta siromaštva. Bez borbe nigdje nisu postignuti pomaci.

● **Poznato Vam je kako međunarodne financijske institucije nastoje utjecati na slabljenje javnih mirovinskih fondova, te na jačanje individualne kapitalizirane štednje. U bivšim komunističkim zemljama, pa tako i u Hrvatskoj, uveden je trostupni mirovinski model, koji je doveo do ugroze javnih financija i održivosti mirovinskog sustava. Do sada su taj model ukinule ili ga nisu uvele Poljska, Češka, Slovačka, Mađarska, Bugarska, a baltičke zemlje su smanjile doprinose. Koje je Vaše mišljenje u vezi takvog drugog mirovinskog stupa, osobito stoga što iz njega nije moguće očekivati dovoljne mirovine. Zapadnoeuropske zemlje imaju model profesionalnih mirovina u drugom stupu. Koji je prema vama najbolji model i praksa na razini EU?**

Uvijek sam preferirala snažan javni mirovinski stup, jer privatni potiču nejednakost. Ovaj problem drugog mirovinskog stupa u zemljama koji spominjete je ozbiljan i mora se rješavati zajednički. Bilo bi korisno osnovati koordinaciju svih (postsocijalis-

tičkih) zemalja u široj regiji, uz moju punu uključenost, te otvoriti zajedničku raspravu o daljnjim koracima.

Društvo koje ne poštuje svoje starije, društvo je bez memorije, bez ideje socijalne pravde, bez poštovanja među generacijama. Svi će postati stariji i svi će trebati njegu i pomoć. Dakle, cijela Europska unija mora raditi protiv privatizacije javnih usluga, kao što su zdravstvo i njega, servisi za one koji su u potrebi.

● **FERPA od osnutka zagovara mir, dokidanje nacionalizama i ekstremizama, parlamentarnu demokraciju, solidarnost među generacijama, opstanak javnih mirovinskih fondova, javno zdravstvo, dostupnost javnih servisa, socijalnu pravdu, aktivno sudjelovanje i aktivno starenje... Koliko su ti izvorni principi i vrijednosti još na snazi u Europskoj uniji? Koliko će ih FERPA nastojati očuvati?**

Povelja Europske unije o temeljnim pravima prepoznaje niz osobnih, kao i građanskih, političkih, ekonomskih, ljudskih i socijalnih prava svih europskih građana. Dostojanstvo, sloboda, jednakost, solidarnost, pravda. To su posebne riječi koje se uvijek podržava i brani, jer predstavljaju branu povratku nacionalizma i ekstremizma.

● **Kakva je pozicija FERPA-e unutar ETUC-a? Koliko je uopće moguće postići jedinstvo radništva, osobito u vrijeme kad su granice između rada i mirovanja netransparentne, kako kroz različite legalne oblike rada i aktivnosti umirovljenika, tako i kroz neformalnu ekonomiju?**

FERPA želi pridonijeti strateškim odlukama ETUC-a, tako da ne bude podjele između aktivnih i umirovljenih radnika. Moramo riješiti pitanje aktivnog starenja bez da ono postane kamenom spoticanja. Potrebna je transparentnost i zakonitost rada u bilo kojoj dobi. Želim da starije osobe ne budu prisiljene raditi ako ne žele, a da aktivno starenje bude izgrađeno za dobrobit i poštovanje pojedinca.

● **Primjećujemo sve izraženije tendencije privatizacije javnih servisa i usluga, te individualizacije rizika starosti i bolesti. K tome su u europskim društvima sve izraženije socijalne nejednakosti. Neke zemlje idu ka ustanovljenju temeljnog prihoda svakom građaninu, dovoljnog za dostojanstven život. U kojem smjeru Vi nazirete pravi put ka državama blagostanja koje će voljeti i poštovati svoje stare?**

Društvo koje ne poštuje svoje starije, društvo je bez memorije, bez ideje socijalne pravde, bez poštovanja među generacijama. Svi će postati stariji, i svi će trebati njegu i pomoć. Dakle, cijela Europska unija mora raditi protiv privatizacije javnih usluga kao što su zdravstvo i njega, servisi za one koji su u potrebi. Središnja je točka borbom protiv nejednakosti osvojiti pravo na dostojanstven život.

● **Postavite sami sebi pitanje na koje želite odgovoriti.**

Pitanje: Mladi i stariji ljudi imaju mnogo potreba. Što su prioritete? Odgovor: mladima je to rad za budućnost. Starijim osobama - zdravlje, blagostanje i mir.

”
Sindikatu umirovljenika Hrvatske učinio je odličnu stvar prezentirajući ministrici rada i mirovinskog sustava zahtjeve iz peticije protiv siromaštva. Ukoliko ne bude ispunjen, svaki prijedlog SUH-a, treba biti izborni. Bez borbe nigdje nisu postignuti pomaci

Zar će opet tlačiti vozače starije od 65?

SUH se prije nepunih godinu dana izborio za ukidanje obnove vozačkih dozvola nakon 65. godine. Sada se interesni lobi medicine rada opet „podigao na noge”

Piše: Maja Šubarić Mahmuljin

Od lipnja prošle godine na snazi je zakon prema kojem umirovljenici koji navršu 65. godina više nisu obavezni ići na prinudne liječničke preglede ako žele produžiti vozačku dozvolu. Ovu veliku pobjedu teškom je mukom izborio Sindikat umirovljenika Hrvatske (SUH), čija je bitka protiv diskriminacije starijih vozača trajala čak godinu dana. Prijavom diskriminacije Pučkoj pravobraniteljici uspjeli smo dokazati da je suludo ljudima reći da npr. moraju biti kirurzi do 67. godine, ali se ne mogu dovesti na posao nakon 65.

Kako su se u veljači ove godine u medijima pojavili bombastični naslovi poput „S 99 godina voze bez liječničkog pregleda?!” i „Za volan mogu i stogodišnjaci” čini se da će SUH opet morati stati u obranu prava starijih vozača.

Najveći napadi na vozače 65 plus stigli su iz Slobodne Dalmacije, Večernjeg lista i RTL televizije. U članku od 16. veljače 2016. godine u Slobodnoj Dalmaciji, novinar Davor Krile već u nadnaslovu „Bivša Vlada ostavila nam je zakon doslovce opasan po život” iznosi optužbe da se radi o opasnoj mjeri, što je potpuno neosnovano. Pogotovo je smiješno što to „pakira” staroj vladi, kako bi novu uvjerio da mora to promijeniti.

Starci od 99 godina za volanom?

U daljem tekstu novinar Krile iznosi podatak da hrvatski vozači automobila nisu obvezni ići na godišnji pregled svojega zdravstvenoga stanja ni u jako poznoj dobi. Tako ističe da je moguće da najstariji hrvatski vozač - koji prema MUP-ovu registru ima 99 godina - doživotno vozi bez ikakvih liječničkih pregleda bez obzira na kognitivni status. Takve tvrdnje nisu točne jer je liječnik opće prakse dužan uputiti pacijenta na pregled ukoliko je došlo do poremećaja pažnje, vida i tome slično. Uostalom, takva je praksa u drugim zemljama Europske unije pa zašto ista ne bi bila primjenjiva i kod nas?

U Danskoj se, primjerice, vozačka dozvola obnavlja nakon 70. godine uz potvrdu obiteljskog liječnika, dok se u Nizozemskoj nakon 70. godine produžuje na 5 godina i to bez liječničkog pregleda. Slično je i u Velikoj Britaniji gdje se vozačka dozvola obnavlja nakon 70. godine bez pregleda, ali svake tri godine s vlastitom izjavom vozača. U Finskoj nakon 70-te obnova ovisi o obiteljskom liječniku, a u Njemačkoj, Francuskoj i Belgiji nema dobnog ograničenja.

Novinar Davor Krile u svom tekstu napada i SUH te ga optužuje da je s umirovljeničkim koalicijskim partnerima vršio pritisak na bivšu Vladu da donese ovu, kako kaže, nepromišljenu odluku. Istina je da je Vlada na 226. sjednici 30. travnja 2015. godine prihvatila izmijenjeni Zakon o sigurnosti prometa na cestama (Zakon), u kojem je sporni članak 222. izmijenjen sukladno prijedlogu SUH-a, ali nikako se ne radi o nepromišljenoj odluci.

SUH je tražio da se ukine obveza godišnjeg zdravstvenog pregleda za sve vozače starije od 65 godina. Točnije, umjesto postojećeg članka 222. kojim se pravo na produljenje vozačke dozvole starijima od 65 godina uvjetuje zdravstvenim pregledom, zatraženo je da se makne limit dobi (ili vrati na prijašnjih 80 godina iz zakona iz 2004.), te da je „vozač dužan podvrgnuti se zdravstvenom pregledu ako je to utvrđeno zdravstvenim uvjerenjem na temelju kojeg je vozačka dozvola izdana, odnosno ako tako indicira izabrani liječnik opće medicine”.

Više je razloga zašto je SUH reagirao na ovu nepravdu. Naime, naglom i gotovo tajnom izmjenom Zakona o sigurnosti prometa na cestama u ljeto 2014., bez ikakve javne rasprave, Hrvatski sabor je po hitnom postupku uveo obvezatne zdravstvene preglede svima koji žele produžiti vozačku dozvolu nakon 65. godine. SUH je odmah reagirao i preko Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe zatražio ukidanje takve diskriminirajuće odredbe. Ministar Mrsić, međutim, nije tome bio sklon, a predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova još manje.

SUH kao kolateralna žrtva

Najsmješnije je da se zakonodavac pozvao na europsku direktivu koja kao razlog hitne izmjena zakona, propisuje sigurnosne pojaseve i sustave za djecu te zabranu upotrebe mobitela, te se uopće ne odnosi na vozačke dozvole.

Očigledno je da je ovdje riječ o diskriminaciji starijih osoba temeljem dobi, zbog čega je SUH podnio prijavu Uredu pučke pravobraniteljice. Zašto bi osoba čim napuni 65. godina odjednom postala slabovidna, zaboravljiva ili imala slične poremećaje, te time naštetila drugima u prometu?

Statistika pokazuje da vozači iznad 65 godina ne pripadaju najrizičnijim skupinama u prometu, već su to mladi vozači. Statistika MUP-a pokazuje da stariji od 65 godina sudjeluju u samo 8,5 posto prometnih nesreća.

I kome uopće pada na pamet da se tako prometno nisko rizičnu skupinu vozača, ali zato prosječno vrlo siromašnu skupinu građana, kažnjava godišnjim nametom od do 500 kuna, koliko košta takav zdravstveni pregled.

Doktori ne trebaju cinkariti

U članku RTL-ovih novinara J. Antolića i I. Skorina („Bez ikakve kontrole”), objavljenom 21. veljače, upozorava se kako se ukidanjem obveznog liječničkog pregleda za starije od 65, za volanom mogu naći i stogodišnjaci. Izjavu Roberta Čopa iz Službe za sigurnost cestovnog prometa MUP-a kako se željelo izbjeći nametanje financijskog tereta za tu dobnu skupinu vozača te da se Policija nada da će liječnici kod svojih starijih pacijenata uočiti lošiju motoriku i prijaviti je, pobija specijalist medicine rada dr. Davor Kraljić riječima kako „onaj tko nema ograničenja od početka zapravo može voziti do 80. godine bez ikakvih pregleda”.

Netko je „upotrijebio” i sekretaricu Đurđicu Novaković iz zagrebačke Matice umirovljenika, koja je navodno izjavila kako je suludo oslanjati se na cinkarenje doktora. Iz Matice su nam, međutim, poručili kako je njezina izjava („Liječnici, poštujući svoju Hipokratovu zakletvu, ne žele odavati tajne pacijenata, ali se postavlja pitanje ugrožavaju li takvim odlukama velik broj sudionika u prometu”) izvučena iz konteksta i ne odražava mišljenje Matice, čije je stajalište istovjetno SUH-ovom i protive se ponovnom vraćanju na obvezne liječničke preglede. Matica je i službeno demantirala takvu izjavu.

I tekstovi iz Večernjeg lista, Indeks.hr-a i drugih medija na sličan način progovaraju o ovoj temi, iznoseći stajalište da je taj zakon opasan te da ga treba mijenjati. Svi pri tom optužuju SUH zbog pritiska za ukidanje obvezatnih pregleda. A zaboravljaju da ovdje nitko nije ugrožen.

Zakon je jasan: ako netko i mlađi od 65 godina oboli npr. od epilepsije, izgubi vid ili stekne neku bolest ili oštećenje, zar nije prirodna zadaća njegovog liječnika opće prakse (a tako propisuje i zakon!) da ga uputi na zdravstveni pregled, te o tome obavijesti odjel policije za vozačke dozvole. Ili, doista mislimo da će liječnici medicine rada, koji su izgubili masni zalogaj, u 20-tak minuta pregleda, steći kvalitetniji uvid u zdravstveno stanje i vozačke sposobnosti mladog ili starog građanina, svejedno?!

ŽENSKI KOMITET FERPA-E

Manifest za žene

Ženski komitet FERPA-e osudio je 3. ožujka na sastanku u Bruxellesu kompleksnost i težinu situacije s kojom se suočavaju starije Europljanke. U želji da se pokrene promjene, zaključeno je kako prosječna mirovina žena mora dosegnuti razinu prosjeka Europske unije, jer su sada muške mirovine za gotovo 40 posto više od ženskih. Prema mišljenju Europske komisije trebat će 70 godina da bi se ukinule razlike u plaćama širom EU. Kad bismo to preračunali u radne dane, proizlazi da za istu plaću, žene godišnje moraju raditi 117 dana više od muških kolega.

Posve je jasno da je do ovog jaza došlo zbog činjenice da žene nisu dobro integrirane u tržišta rada, pa za posljedicu imaju i niže mirovine. Zbog toga Ženski komitet FERPA-e traži da se ustanove egalitarniji državni mirovinski sustavi, kako bi se konačno dokinule razlike s osnova spola, invalidnosti, rase, etniciteta, seksualne orijentacije, religije, političkih pogleda, socijalnog statusa itd.

Javnost nije upoznata s teškim položajem starijih žena, te je stoga potrebno provesti osvješćivanje, kako starijih osoba, tako i ukupne populacije. Starije žene su žrtve najvećih socijalnih razlika i nepravdi u posljednjim desetljećima, vrlo su ranjive i nerijetko žive u siromaštvu. Zbog pogoršanja i reduciranja zdravstvene skrbi, siromašne starije žene su još više ugrožene. Upravo zbog teškog zdravstvenog stanja u takvim okolnostima, više ne radije i očekivano produljenje životne dobi.

U najgoroj situaciji su žene koje su ovisne o tuđoj njezi i pomoći, jer ovise uglavnom o svojim obiteljima, a većina smještajnih kapaciteta je u privatnom vlasništvu, uz vrlo visoke cijene, koje si starije žene ne mogu priuštiti - neki su od zaključaka i zahtjeva koje je Ženski komitet FERPA-e oglasio povodom Međunarodnog dana žena.

IZVRŠNI ODBOR FERPA-E

Protiv siromaštva

U Bruxellesu je 3. i 4. ožujka održan Izvršni odbor FERPA-e, na kojem se vodila burna rasprava o budućim prioritetima FERPA-e, njezinu snaženju, jačem povezivanju s drugim sekcijama i odjelima u ETUC/Europskoj konfederaciji sindikata, web-stranici, osnivanju opservatorija, promjeni statuta, privlačniju novih članica iz zemalja koje za sada nisu uključene.

Vrućih je komentara bilo i u vezi izbjegličke krize, u vezi čega su reagirale brojne žene, dok su poneki muškarci zagovarali obranu od religijski i kulturološki „tuđih” doseljenika. Generalna tajnica Carla Cantone je vrlo odrešito rekla kako

FERPA hoće otvorene granice, a ne ograđene tvrđave, te je inicirala usvajanje zajedničke izjave.

Zanimljivo i inovativno je i sudjelovanje predsjednika Odbora mladih ETUC-a u radu FERPA-e, te prepoznavanje brojnih pitanja od zajedničkog interesa. Tom Vrijens (Belgija) je naglasio kako nema konkurencije u zapošljavanju starijih i mladih te da međugeneracijska solidarnost ostaje temelj mirovinskih sustava. No, naglašena je potreba za borbu protiv dominacije prekarnih poslova, jer se time neće osigurati dovoljno za socijalne naknade. U radu Izvršnog odbora je sudjelovala i Marina Monaco, savjetnica ETUC-a, a tijekom dvodnevnog rada dominirala je vrlo otvorena, konstruktivna i zanimljiva rasprava predstavnika iz svih zemalja.

FERPA protiv zidova i tvrđava

Moramo se očitovati na ovo što se događa u Europi, na rijeku migranata i izbjeglica. Znamo da je to osjetljivo pitanje, ali se slažemo u jednom: borba protiv povratka nacionalizma i nasilnih rješenja je zajedničko opredjeljenje. Europa mora biti prostor slobode i demokracije, slobode kretanja i poštovanja ljudskih prava.

Europa mora imati održivi razvojni plan, tako da niti jedno ljudsko biće ne bude ostavljeno po strani. Ako će svaka zemlja graditi zidove, val izbjeglica i migranata će svejedno doći, jer je očaj jači od prepreka. Europa ne može postati mjestom mnogih zatvorenih zemalja, ograđenih žilet žicama, kao da one sebe brane. Bit će to ogroman problem za naš koncept socijalne Europe i zaposlenosti bez granica. Europa mora biti protiv sile te održati kontinuitet mira, kao kroz posljednjih 70 godina.

RIM

Direkcija odlučno o aktivnostima

Direkcija FERPA-e, u čijem je članstvu i predsjednica SUH-a Jasna A. Petrović, održala je po prvi put sjednicu u Rimu, gdje su se generalnoj tajnici FERPA-e Carli Cantone pridružila sva trojica predsjednika sindikata umirovljenika Italije, Ivan Pedretti, generalni tajnik SPI-CGIL, Ermenegildo Bonfanti, generalni tajnik FNP-CISL i Romano Bellissima, generalni tajnik UILP-UIL, koji predstavljaju više od sedam milijuna umirovljenih članova sindikata odnosno više od 40 posto ukupnog sindikalnog članstva. Njihovi su govori ukazivali na potrebu zajedništva i koordiniranog djelovanja, ali i na potrebu jačanja veze aktivnih i umirovljenih radnika.

Traganje za jedinstvom

U subotu 5. ožujka održana je Izborna Skupština parlamentarne umirovljeničke stranke BUZ u prostorijama Europskog doma u Zagrebu. U ime Sindikata umirovljenika Hrvatske prisutne je pozdravila potpredsjednica Biserka Budigam, naglasivši da je suradnja s BUZ-om započela prije provedenih izbora, te ojačala u vrijeme kad je SUH počeo prikupljati potpise za peticiju Glasam protiv siromaštva starijih osoba, koju je BUZ održao bez zadržke. Skupštinu su pozdravili i predsjednici Demokratske stranke umirovljenika i Stranke umirovljenika, te predsjednik udruge „Blokirani“.

Izvještaj o radu BUZ-a podnio je predsjednik i saborski zastupnik Milivoj Špika, koji je dotaknuo brojne probleme starije populacije. Motivacijski nadahnuo obratio se predsjednicima i članovima županijskih predsjedništava i zatražio aktivnije djelovanje u svojim sredinama kako bi povećali članstvo. Udrugama i političkim strankama koji okupljaju umirovljenike, delegati skupštine uputili su inicijativu da se ujedine, kako bi postali snažniji i utjecajniji.

SUH UPISAN U REGISTAR ZA PRUŽANJE PRIMARNE PRAVNE POMOĆI

Uvijek otvorena vrata

Rješenjem Ministarstva pravosuđa od 5. veljače 2016. godine Sindikatu umirovljenika Hrvatske odobrio se upis u Registar pružatelja primarne pravne pomoći. Ovim rješenjem SUH je ovlašten za pružanje primarne pravne pomoći na području Republike Hrvatske. No, pravno savjetovništvo SUH-a djeluje već petnaestak godina, posljednjih sedam na čelu s Milanom Tomičićem, čovjekom koji je držao uvijek otvorena vrata i srce za brojne namjernike starije dobi.

SUH je, međutim, odlučio svoj status i formalizirati te je podnio zahtjev Ministarstvu 17. rujna prošle godine, no moralo se čekati odobrenje novog Statuta i potvrda njegove sukladnosti Zakonu o udrugama. SUH je zadovoljio sve zakonom propisane uvjete za upis u Registar pružatelja primarne pravne pomoći, pa će vrata SUH-a u Radničkom domu i dalje biti otvorena za sve kojima je to potreba.

KADA ĆE SE OBNOVITI NACIONALNO VIJEĆE ZA UMIROVLJENIKE I STARIJE OSOBE?

Dopisivanje s ministricom

Nakon što su Matica i Sindikat umirovljenika uputili zajednički dopis premijeru Tihomiru Oreškoviću 11. veljače o.g., tražeći hitno produljenje mandata Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, ured premijera je tu zadaću prosljedio dr.sc. Nadi Šikić, ministrici rada i mirovinskog sustava.

Odgovor je stigao već 19. veljače: „S obzirom da smo suglasni da je neophodno uspostaviti kvalitetan dijalog i savjetovanje o svim bitnim pitanjima od interesa za umirovljenike i starije osobe, obavještavamo Vas da će se žurno pristupiti pripremi prijedloga novog Sporazuma o osnivanju Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, koji ćemo vam dostaviti na mišljenje.“

Potom je Sindikat umirovljenika uputio e-mail ministrici 2. ožujka, u kojemu,

među ostalim, piše: „Zahvaljujemo, zajedno s Maticom umirovljenika, na Vašoj najavi kako će se ubrzo produljiti mandat Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe. Međutim, to je, kao u slučaju Gospodarsko-socijalnog vijeća, potrebno učiniti što žurnije, jer se priprema proračun i izmjene više zakona, a sve su to točke uobičajenog dnevnog reda Nacionalnog vijeća prije donošenja. Ukoliko Vijeće neće biti hitno obnovljeno, tj. dobiti produženje mandata, predstavnici umirovljenika neće biti u mogućnosti očitovati se kao interesna skupina.“ Predložili smo i hitan sastanak bivših predsjednika i potpredsjednika Vijeća, kako bi se ubrzalo njegov rad.

Ministrica je 8. ožujka odgovorila predsjednici SUH-a sljedećim riječima:

„Vezano za Vaš prijedlog da se što hitnije organizira sastanak predsjednika i potpredsjednika Nacionalnog vijeća za umirovljenike, svjesni smo važnosti Vijeća u savjetovanju o pitanjima umirovljenika i starijih osoba te i mi također smatramo da je potrebno i nadalje na ovaj način održavati dijalog između predstavnika umirovljenika i Vlade RH. Pritom moramo naglasiti da smo Vas već obavijestili da će se pristupiti izradi novog Sporazuma o osnivanju Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe. Novi tekst je u pripremi, međutim potrebno je riješiti stanovita tehnička pitanja, kao i obaviti određene konzultacije, a kako bi se na najkvalitetniji način pristupilo radu Vijeća temeljem novog Sporazuma.“

A proračun samo što nije...

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske

Za izdavača: Jasna A. Petrović, glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: Telefon/faks: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednici: Nenad Pejušković i Jasna A. Petrović

Tisak: GMG GRAF, Sesvete

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. Glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13. Zakona o porezu na promet, oslobođen obveze plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4.000 kn; za pola stranice 3.000 kn i za četvrtinu stranice 2.000 kn.

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRIOLOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U OŽUJKU 2016.

NOVOSTI U OBVEZNOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

OBVEZA SUDJELOVANJA U TROŠKOVIMA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Obvezu sudjelovanja osiguranih osoba HZZO-a u troškovima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja, koja se ne osigurava u cijelosti iz sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja, propisuje Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine”, broj 80/13. i 137/13. - u daljnjem tekstu: ZOZO).

Člankom 19. stavkom 3., 4. i 5. ZOZO-a propisana je obveza sudjelovanja osiguranih osoba HZZO-a u troškovima zdravstvene zaštite u visini od 20 posto pune cijene zdravstvene zaštite s time da taj iznos ne može biti manji od postotaka proračunske osnovice kako slijedi:

1. za specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu, uključujući i dnevnu bolnicu i kirurške zahvate u dnevnoj bolnici, osim ambulantne fizikalne medicine i rehabilitacije - 0,75 posto proračunske osnovice, odnosno 25,00 kuna
2. za specijalističku dijagnostiku koja nije na razini primarne zdravstvene zaštite - 1,50 posto proračunske osnovice, odnosno 50,00 kuna
3. za ortopedsku i druga pomagala utvrđena općim aktom HZZO-a - 1,50 posto proračunske osnovice, odnosno 50,00 kuna
4. za specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu u ambulantnoj fizikalnoj medicini i rehabilitaciji i za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju u kući - 0,75 posto proračunske osnovice po danu, odnosno 25,00 kuna po danu
5. za troškove bolničke zdravstvene zaštite - 3,01 posto proračunske osnovice po danu, odnosno 100,00 kuna po danu

6. za dentalna pomagala utvrđena općim aktom HZZO-a za odrasle osobe od 18 do 65 godina starosti - 30,07 posto proračunske osnovice, odnosno 1.000,00 kuna

7. za dentalna pomagala utvrđena općim aktom HZZO-a za odrasle osobe starije od 65 godina - 15,03 posto proračunske osnovice, odnosno 500,00 kuna.

U slučaju korištenja **zdravstvene zaštite u drugim državama** članicama EU i trećim državama sukladno propisima EU, međunarodnom ugovoru, Direktivi 2011/24/EU, ZOZO-u i općem aktu HZZO-a o prekograničnoj zdravstvenoj zaštiti, osigurana osoba je obvezna sudjelovati u visini od 20 posto pune cijene te zdravstvene zaštite, ako propisima EU, odnosno međunarodnim ugovorom nije drugačije propisano.

Za osiguranu osobu koja je upućena na liječenje u inozemstvo u skladu s općim aktom HZZO-a o prekograničnoj zdravstvenoj zaštiti HZZO će inozemnoj zdravstvenoj ustanovi isplatiti cjelokupan iznos po ispostavljenom računu, ako propisima EU, odnosno međunarodnim ugovorom nije drugačije propisano, a od osigurane osobe će potraživati iznos sudjelovanja koji ne može iznositi više od 60,13 posto proračunske osnovice ili **2.000,00 kuna**.

Najviši iznos sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite koji je obvezna snositi osigurana osoba osobno **može po jednom ispostavljenom računu** za izvršenu zdravstvenu zaštitu iznositi najviše **60,13 posto** proračunske osnovice ili **2.000,00 kuna**.

Također, postoji obveza osigurane osobe da

Iz sadržaja:

- Obveza sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite
- Dopunsko zdravstveno osiguranje

U troškovima zdravstvene zaštite nisu obvezna sudjelovati djeca do navršene 18. godine života, osigurane osobe trajno nesposobne za samostalni život i rad osigurane kao članovi obitelji osiguranika - djeca osiguranika te osigurane osobe nesposobne za samostalan život i rad

sudjeluje u visini od **0,30 posto** od proračunske osnovice, odnosno **10,00 kuna**, za:

1. Zdravstvenu zaštitu pruženu kod izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite: obiteljske (opće) medicine, ginekologije i dentalne medicine

2. Izdavanje lijeka po receptu.

Sudjelovanje osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite pružene kod izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite odnosi se kod: obiteljske (opće) medicine i ginekologije za obavljene pregled, a kod izabranog doktora dentalne medicine (stomatologa) za svaki posjet osigurane osobe ordinaciji.

Osigurana osoba HZZO-a obvezna je sudjelovati i u cijeni lijeka utvrđenog dopunskom listom lijekova HZZO-a.

U skladu s člankom 35. ZOZO-a osigurana osoba HZZO-a troškove zdravstvene zaštite **plaća osobno** prilikom njezinog korištenja, **odnosno putem dopunskoga zdravstvenog osiguranja**, sukladno **Zakonu o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju**.

Sredstva uplaćena na ime sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite prihod su ugovornih subjekata HZZO-a, ugovornih isporučitelja pomagala, odnosno zdravstvenih ustanova u drugim državama članicama, odnosno trećim državama u kojima su osigurane osobe koristile zdravstvenu zaštitu, osim sredstva uplaćena kod izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite, odnosno za izdavanje lijeka po receptu koja su prihod HZZO-a, odnosno obveznog zdravstvenog osiguranja.

U troškovima zdravstvene zaštite nisu obvezna sudjelovati djeca do navršene 18. godine života i osigurane osobe iz članka 12. stavaka 2. i 3. ZOZO-a (osigurane osobe trajno nesposobne za samostalni život i rad osigurane kao članovi obitelji osiguranika - djeca osiguranika) te članka 15. ZOZO-a (osigurane osobe nesposobne za samostalan život i rad koje nemaju sredstava osigurane osnovom rješenja ureda državne uprave nadležnog za poslove socijalne skrbi.

DOPUNSKO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE KOJE PROVODI HZZO

Za rizik pokriva sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite, osim za pokriće sudjelovanja u cijeni lijekova sa dopunske liste lijekova HZZO-a, osigurane osobe se mogu osigurati kod HZZO-a, koji je, u skladu sa Zakonom o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine”, broj 85/06., 150/08. i 71/10.), uz društva za osiguranje, ovlašteno provoditi dobrovoljna

zdravstvena osiguranja (dopunsko i dodatno zdravstveno osiguranje).

Dopunsko zdravstveno osiguranje jest dobrovoljno zdravstveno osiguranje kojim se osigurava pokriva troškova zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja čija obveza je za osiguranu osobu HZZO-a utvrđena ZOZO-om.

Cijena police dopunskog zdravstvenog osiguranja koje provodi HZZO iznosi **70 kuna**.

DOPUNSKO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE NA TERET SREDSTAVA DRŽAVNOG PRORAČUNA

Zakon o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju utvrdio je kategorije osiguranih osoba HZZO-a za koje se sredstva za premiju dopunskoga zdravstvenog osiguranja koje provodi HZZO osiguravaju se u državnom proračunu, a to su:

1. osigurane osobe s invaliditetom koje imaju 100 posto oštećenja organizma, odnosno tjelesnog oštećenja prema posebnim propisima, osobe kod kojih je utvrđeno više vrsta oštećenja te osobe s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem ili psihičkom bolešću zbog kojih ne mogu samostalno izvoditi aktivnosti primjerene životnoj dobi sukladno propisima o socijalnoj skrbi
2. osigurane osobe darivatelji dijelova ljudskog tijela u svrhu liječenja
3. osigurane osobe dobrovoljni davatelji krvi s više od 35 davanja (muškarci), odnosno s više od 25 davanja (žene)
4. osigurane osobe redoviti učenici i studenti stariji od 18 godina
5. osigurane osobe čiji prihod po članu obitelji u prethodnoj kalendarskoj godini ne prelazi propisani prihodovni cenzus.

Prihodovni cenzus

Pravo na plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja iz sredstava državnog proračuna osnovom prihodovnog cenzusa mogu ostvariti osigurane osobe HZZO-a pod uvjetom da im ukupan prihod u prethodnoj kalendarskoj godini, iskazan po članu obitelji, mjesečno **nije veći od 45,59 posto proračunske osnovice, odnosno 1.516,32 kune**.

Iznimno, **osiguranik samac** ima pravo na plaćanje premije iz sredstava državnog proračuna ako njegov prihod u prethodnoj kalendarskoj godini **nije veći od 58,31 posto proračunske osnovice, odnosno 1.939,40 kuna**.

Utvrđivanje prihodovnog cenzusa

Pod **prihodom** na osnovi kojeg se utvrđuje ispunjenje uvjeta propisanog prihodovnog cenzusa smatraju se svi primici koje obitelj ostvari na ime:

- dohotka od nesamostalnog rada
- dohotka ili dobiti od samostalne djelatnosti
- primitaka od kojih se utvrđuje drugi dohodak
- imovine i imovinskih prava
- kapitala
- osiguranja
- svi drugi primici ostvareni prema posebnim propisima.

Pod **dohotkom** u smislu Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju smatra se:

- plaća i drugi oporezivi primici za rad ostvareni od poslodavca (tuzemnog ili inozemnog) umanjena za izdatke prema propisima o porezu na dohodak
- mirovina od tuzemnog ili inozemnog isplatitelja
- dohodak od samostalne djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja ili poljoprivrede i šumarstva prije svih umanjenja dohotka i bez umanjenja dohotka za gubitak iz ranijih godina
- dobit ostvarena od samostalne djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja ili poljoprivrede i šumarstva prije svih umanjenja dobiti i bez umanjenja dobiti za gubitak iz ranijih godina
- dohodak s osnove primitaka od kojih se utvrđuje drugi dohodak
- dohodak od imovine i imovinskih prava
- dohodak od iznajmljivanja soba i postelja turistima od kojega se plaća porez na dohodak u paušalnom iznosu,
- dohodak od dividenda i udjela u dobiti
- dohodak od osiguranja
- dohodak od povrata doprinosa plaćenih na dio osnovice koji prelazi iznos najviše godišnje osnovice za obračun doprinosa.

U prihod se također uračunava:

- naknada za vrijeme privremene nesposobnosti/spriječenosti za rad
- novčana potpora sukladno Zakonu o roditeljskim i roditeljskim potporama osim jednokratne novčane potpore za novorođeno dijete
- novčana naknada za slučaj nezaposlenosti
- stalna pomoć, pomoć za podmirenje troškova stanovanja, doplatka za pomoć i njegu, osobna invalidnina, naknada do zaposlenja, doplatka za djecu, ortopedski doplatka, opskrbnina i obiteljska invalidnina ostvareni prema posebnim propisima.

Ukupno ostvareni godišnji prihod **umanjuje se za iznos** koji na temelju propisa o obitelji član obitelji plaća **za uzdržavanje osobe koja nije član te obitelji**.

Tko čini obitelj

Pod obitelji u smislu Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju čiji članovi i njihovi prihodi se uzimaju u obzir kod utvrđivanja prihodovnog cenzusa smatraju se:

1. supružnik, bračni i izvanbračni drug sukladno propisima o obiteljskim odnosima te
2. ostali članovi obitelji
 - djeca (rođena u braku, izvan braka ili posvojena, pastorčad) te druga djeca bez roditelja koje osiguranik uzdržava
3. roditelji (otac, majka, očuh, maćeha i posvojitelj)
4. unuci, braća, sestre, djed i baka koji žive u zajedničkom kućanstvu, neovisno o tome jesu li zdravstveno osigurani kao članovi obitelji, jesu li sposobni za samostalan život i rad i imaju li sredstva za uzdržavanje.

Dodatne informacije o dopunskom zdravstvenom osiguranju koje provodi HZZO mogu se pogledati na web stranici <http://dzo.hzzo.hr/>.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB
www.hzzo.hr

Za nakladnika: ravnateljica Tatjana Prenda Trupec, mag. ing. el. MBA
Urednice priloga: Jasenka Pap, dipl. iur., Nevenka Mirković, dipl. iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

U slučaju korištenja zdravstvene zaštite u drugim državama članicama EU i trećim državama osigurana osoba je obvezna sudjelovati u visini od 20 posto pune cijene te zdravstvene zaštite, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije propisano

Sve po zakonu ili kako su nas prevarili

Hoće li mi zakonodavac vratiti 1.500,00 kuna, kada priča o razdjelnicima „padne u vodu“?

Piše: Mirjana Pavičić-Pender

I mam stan u jednom zagrebačkom naselju, u velikoj zgradi od 100 stanova. U svakom stanu su po tri radijatora, dakle 300 radijatora puta 500 kuna iznosi 150 tisuća kuna. U naselju ima 25 takvih zgrada, pa je vrlo lako izračunati da su građani mog naselja za razdjelnike platiti 3,75 milijuna kuna.

Nitko nam nije ništa objasnio već su samo rekli „mora se, tako kaže Direktiva EU“. Ne, nisu govorili istinu. Spomenuta direktiva kaže da se razdjelnici mogu ugraditi ako se pokažu is-

plativima. I ne samo da su rekli „mora se“, već su neposlušnim građanima zaprijetili rigoroznom kaznom od 50 tisuća kuna.

Kad je zakonodavac naredio ugradnju razdjelnika, očekivala sam mjerni instrument ugrađen na radijator, koji će očitati količinu energije koju je taj radijator potrošio te ću, kad iznos pomnožim sa cijenom mjerne jedinice, odmah znati koliko trošim, te sukladno tome pojačati ili smanjiti grijanje radijatora.

Dakle, ja kao potrošač nemam pojma plaćam li onu količinu topline koju sam stvarno potrošila jer apsolutno ništa ne mogu sama provjeriti. Ja sam prevarena, mi smo prevareni - i to sve po Zakonu.

Naknadno sam saznala da je razdjelnik toplin mjerni instrument koji mjeri emisiju topline iz grijaćeg tijela (radijatora), te na osnovu emisije topline obračunava postotak učešća u potrošnji na glavnom mjernom instrumentu, kalorimetru. Dakle kalorimetar je mjerni instrument za mjerenje količine topline koja se troši.

I da zaključim: kalorimetar mjeri potrošnju i svu količinu isporučene količine topline, a razdjelnik uređaj koji dijeli troškove s centralnog mjernog mjesta odnosno kalorimetra.

Razdjelnik na mom radijatoru nije izmjerio koliko sam točno topline u zadanoj mjernoj jedinici potrošila, već je samo u nekom impulsu odredio koliko je od ukupne količine topline koja je ušla u zgradu otpalo na moj radijator. I pitam se zašto taj impuls očitao na razdjelniku nema svoju cijenu. I ja opet ne znam ništa, jer uz sve naprijed rečeno postoji i formula objavljena u Pravilniku o načinu raspodjele i obračuna troškova za isporučenu toplinsku energiju, što znači da je ozakonjen model obračuna toplinske energije, a da nije izvršena analiza na razini numeričkih simulacija.

Slijedom navedenog, svaki prosječni građanin ove zemlje trebao bi imati dobru podlogu iz termodinamike kako bi se mogao nositi sa propisima u ovom području.

Ministarstvo gospodarstva u Njemačkoj je iskoristilo okvire koje dozvoljava EU direktiva te je po ovom pitanju provelo studiju o isplativosti čime je svoje građane poštedjelo bespotrebni troškova.

I sad dolazimo do pravog pitanja; hoće li zakonodavac meni vratiti mojih 1.500,00 kuna, kada cijeli projekt sa razdjelnicima padne u vodu?

ČESTIT I BLAGOSLOVLJEN USKRS!

Terme Laktaši
suvremeni zdravstveno-turistički centar
razvijen na tradiciji Banje Laktaši

Budite središte sve naše pažnje tijekom 10 dana!

Sadržaj aranžmana:

- 10 punih pansiona,
- liječnički pregled,
- kontrolni pregled i otpusno pismo,
- individualni program liječenja mineralnom vodom,
- do tri terapije dnevno po preporuci liječnika,
- zatvoreni bazen s mineralnom vodom,
- obilazak Rimskih termi i Laktaša,
- izlet u Banja Luku,
- zabavne večeri uz glazbu,
- **POKLON** iznenađenje.

Mogući aranžmani na 7, 5 ili 3 dana ili jednodnevni izlet:

• svibanj, listopad, studeni	200 € / 1.528 kn
• lipanj, srpanj, koloviz	230 € / 1.757 kn
• rujanj	210 € / 1.604 kn
• prosinac	180 € / 1.375 kn

Karadordjeva 44, 78 250 Laktaši
Tel. +387 (0)51 532 256; +387 (0)51 533 043
Fax +387(0)51 530 392
E-mail: info@termelaktasi.com
www.termelaktasi.com

info.HZMO

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE

Zagreb, ožujak 2016., godina IX., br. 3

Održani razgovorni dani s predstavnicima mirovinskog i invalidskog osiguranja Bosne i Hercegovine

U Područnom uredu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u Slavonskom Brodu dana 23. i 24. veljače 2016. održani su razgovorni dani s predstavnicima bosanskohercegovačkog nositelja mirovinskog i invalidskog osiguranja i to s predstavnicima Federalnog zavoda MIO/PIO i predstavnicima Fonda PIO Republike Srpske.

Na održanim razgovorima, uz pruženu pravnu pomoć i informacije osigurancima i korisnicima prava, razmijenjene su pozornice između tri nositelja mirovinskog osiguranja te raspravljani pojedinačni predmeti.

Posebnim problemom pokazalo se zdravstveno osiguranje korisnika mirovine iz Bosne i Hercegovine koji nisu korisnici mirovine iz hrvatskog osiguranja, a imaju prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Obzirom da se radi o pitanjima zdravstvenog osiguranja u kojima je sporna nadležnost između Republike Srpske i Federacije, predstavnici bosanskohercegovačkog nositelja mirovinskog i invalidskog osiguranja navedeni će problem iznijeti nadležnim tijelima u Bosni i Hercegovini.

Nakon održanih razgovornih dana, svi korisnici kojima je pružena pravna pomoć izrazili su zadovoljstvo zbog pruženih informacija.

Novi član Upravnog vijeća HZMO-a

Vlada RH je na sjednici održanoj 4. ožujka 2016. umjesto Mirjane Rađenović imenovala Marinka Papugu za člana Upravnog vijeća HZMO-a kojeg se imenuje na prijedlog ministra nadležnog za mirovinski sustav.

Važno je znati

Ove će se godine razgovorni dani osiguranika s predstavnicima austrijskog mirovinskog osiguranja održati 20. travnja u Zagrebu i 21. travnja u Čakovcu.

Slijede razgovori osiguranika s predstavnicima srbijanskog mirovinskog osiguranja 10. svibnja u Zagrebu i 11. svibnja u Rijeci te s predstavnicima slovenskog mirovinskog osiguranja 24. svibnja u Čakovcu i 25. svibnja u Zagrebu.

...

Minimalna plaća za razdoblje od 1. siječnja 2016. do 31. prosinca 2016. iznosi 3.120,00 kn bruto.

Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenome u pravnim osobama RH za razdoblje siječanj – kolovoz 2015. iznosila je 5.693 kn i ujedno čini osnovicu za potrebe provođenja ovrha u 2016. godini.

...

Dodatak na mirovinu je poseban dodatak koji se određuje i isplaćuje korisnicima mirovina koji pravo na mirovinu ostvaruju od 1. siječnja 1999. i kojima je mirovina određena primjenom Zakona o mirovinskom osiguranju.

Ovaj dodatak određuje i isplaćuje Zavod po službenoj dužnosti u rasponu od 4% do 27% od iznosa mirovine, zavisno od godine u kojoj je ostvareno pravo na mirovinu.

Na mirovine ostvarene u 2010. i idućim godinama dodatak se određuje u visini od 27%. Od 1. siječnja 2012. dodatak je postao sastavnim dijelom mirovine.

...

Pravo na novo određivanje starosne mirovine ima korisnik starosne mirovine koji navršni najmanje jednu godinu staža osiguranja nakon priznanja prava na starosnu mirovinu.

Nova mirovina određuje se na temelju ukupno navršenog mirovinskog staža i ostvarenih vrijednosnih bodova prije i poslije ostvarivanja prava na starosnu mirovinu.

...

Osiguranci s navršenih 60 godina života i 41 godinom staža osiguranja ostvaruju pravo na starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika bez tzv. penalizacije.

Pravo na starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika ne može ostvariti osiguranik koji ispunjava uvjete za redovitu starosnu mirovinu, odnosno:

- muškarac koji ima navršenih 65 godina života i
- žena koja ima navršenu 61 godinu i šest mjeseci u 2016. godini, 61 godinu i devet mjeseci u 2017. godini, itd. (jer ispunjava uvjete za starosnu mirovinu prema prijelaznim odredbama za žene).

...

Osiguranik zaposlen s nepunim radnim vremenom prema Zakonu o radu (primjerice zaposlen na četiri sata) ima pravo na starosnu, invalidsku i prijevremenu starosnu mirovinu, a za ispunjenje uvjeta staža razdoblje provedeno u zaposlenju s nepunim radnim vremenom smatra se razdobljem provedenim u zaposlenju s punim radnim vremenom. Ovo pravo ne ostvaruju korisnici starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika, prijevremene starosne mirovine zbog stečaja i privremene invalidske mirovine.

Svim umirovljenicima i njihovim obiteljima želimo sretnu i radostnu uskrсну blagdan!

uredništvo info.HZMO-a

KORISNICI MIROVINA - u veljači 2016.

VRSTE MIROVINA	UKUPAN BROJ KORISNIKA	PROSJEČNE SVOTE MIROVINA
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starašna mirovina	503 463	2.467,93 kn
Starašna mirovina za dugogodišnje osiguranike - čl. 35. ZOMO	10 329	3.390,81 kn
Starašna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO	87 128	2.152,09 kn
Prijevremena starašna mirovina	171 821	2.327,62 kn
Prijevremena starašna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 3E. ZOMO	93	2.595,85 kn
Invalidska mirovina	134 164	1.840,90 kn
Obiteljska mirovina	229 605	1.675,90 kn
UKUPNO - ZOMO	1 136 603	2.237,50 kn
Prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba - DVO, PS, OSO		
Ukupno	13 786	3.475,16 kn
Prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji - ZOPHBR		
Ukupno	72 228	5.085,74 kn
Prema Ugovoru između RH i BiH o suradnji na području prava stradalnika rata u BiH koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji - HVO		
Ukupno	6 857	2.800,81 kn
SVEUKUPNO	1 229 474	2.421,84 kn

PROSJEČNA MIROVINA (ZOMO) bez međun. ugovora - isplata u veljači 2016. -	Iznos u kunama	Njen udio u plaći za prosinac 2015. (5.772 kn)
Prosječna mirovina za siječanj 2016.	2.482,48 kn	43,01%
Prosječna ukupna starašna mirovina za siječanj 2016.	2.731,84 kn	47,33%
Prosječna starašna mirovina za siječanj 2016. s m. stažem od 40+ godina	4.117,09 kn	71,33%

Korisnici mirovina - muškarci (45,67%)	561 458
Korisnici mirovina - žene (54,33%)	568 018
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika	1 : 1,15
Udio ukupnog broja korisnika mirovina s m. stažem od 40+ godina u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO	14,27%
Udio broja korisnika starašnih mirovina s m. stažem od 40+ godina u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO	19,50%
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	30 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	70 godina
Potrebna sredstva za isplatu mirovina i mirovinskih primanja	3.062.000.000 kn

Od obrade mirovina za siječanj 2016. (isplate u veljači 2016.) zbog nedostavljenog OIB-a HZMO-u (Uredba o dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju, NN br. 112/2013) obustavljena je isplata mirovina za 1 867 korisnika (31 korisnika mirovine s prebivalištem u RH i 1 836 u inozemstvu).

NAKLADNIK: HVO - Služba za službu
UREĐUJE: Odjel za odnose s javnošću
A. Miranović 3, 10 000 Zagreb

www.mirovinsko.hr
e-mail: urednistvo@mirovinsko.hr
fax: 014586-113

Za nakladnika:
Srđko Vuković

Uređuje i grafički priprema:
Odjel za odnose s javnošću

Godišnja i izborna skupština - pa zabava!

Povodom Međunarodnog dana žena, Podružnica SUH-a Umag održala je 6. ožujka susret za svoje članove u restoranu Konviva-Cotić u Motovunu. Susret je bio koncipiran u dva dijela. U prvom dijelu održana je redovna i izborna skupština, dok je drugi dio bio posvećen opuštanju i zabavi. Skupštini su prisustvovali dogradonačelnik Grada Umaga Niko Čančarević i predsjednik Županijskog povjerenstva SUH-a Pula Vlado Buršić.

Dnevni red je bio prilično opširan, a članovima - delegatima uručen je godišnji Bilten podružnice, koji sadrži naše aktivnosti tijekom 2015. godine, ali i planove za naredno četverogodišnje razdoblje. Nakon izbora radnih tijela, predsjednik Podružnice Anton Pertot kratko se osvrnuo na aktivnosti u 2015. godini. Usvojen je i Pravilnik o unutrašnjem ustroju i načinu rada SUH-a podružnice Umag, kao i Program rada za iduće četverogodišnje razdoblje.

Prihvaćena su i izabrana radna tijela Podružnice, a za predsjednika je ponovno izabran Anton Pertot. Za člana Predsjedništva SUH-a predložen je Anton Pertot, a za delegata za Skupštinu Zlatko Tomić. Za kandidate u Županijsko povjerenstvo predloženi su Anton Pertot i Palmira Radmanović.

Delegatima se obratio Vlado Buršić, koji je uputio riječi hvale za dosadašnji rad, kao i želju za uspjehom u narednom razdoblju. Istaknuo je uspjehe SUH-a na razini Hrvatske, s napomenom da je SUH Istarske županije na zavidnom nivou po broju članova i aktivnostima.

Pozdrave i čestitke za postignute uspjehe uputio je i dogradonačelnik Niko Čančarević, koji je upoznao skup s aktivnostima Grada Umaga u rješavanju problema građana treće životne dobi. Obećao je da će nastojati riješiti naš problem

poslovnog prostora te pohvalio angažiranje u humanitarnim akcijama.

Ove godine u Umagu se vodi akcija HITNA JE BITNA, kojoj smo se i mi pridružili. Tijekom našeg druženja prikupljeno je 1.600 kuna, koji će biti uplaćeni na donacijski račun. Po zaključku Skupštine slijedila je zabava. Uz nama već poznatu dobru glazbu, svi su se veselili, plesali i pjevali, te tako zaboravili na probleme i boljke koje nas često prate.

U međuvremenu nam je poslužena večera uz dobru kapljicu, što je doprinijelo raspoloženju. Svim članicama je uz čestitke uručen prigodni cvijetak. Veselje je potrajalo do sitnih sati, kada smo ipak morali prekinuti zabavu i ples, pa smo se umorni i zadovoljni vratili svojim kućama. (Marija Pertot)

TROGIR

Plesom u smrt

Podružnica SUH-a Trogir već godinama organizira banjsko liječenje i odmor svojih članova i članova njihovih obitelji u Turističkom zdravstvenom centru Banja Vrućica kod Teslića. Posebna je bila zabavna večera 22. veljače, jer se moglo uživati u glazbi i plesati. No, nakon završenog plesa došlo je do tragičnog događaja. Naš član Stipe Matijaš odjednom se srušio na pod. Brzo je priskočio liječnik s medicinskom sestrom, te je Stipe odvezen u bolnicu, gdje je na žalost, utvrđena smrt. Unatoč naporima da ga se spasi, srce je popustilo. No, i u tim teškim trenucima osoblje Banja Vrućice pokazalo je svoju profesionalnost i veliko srce te je do odlaska bilo na usluzi supruzi našeg preminulog člana, a pobrinuli su se i za formalnosti te troškove dokumentacije i prijevoza. Goran Božić iz Banja Vrućice predložio je u znak suosjećanja da dva dana ne svira glazba i svi su zdušno pristali. Od srce im hvala na ljudskoj podršci! Na oproštajnoj večeri minutom šutnje grupe su se oprostile od našeg dragog Stipe, koji će nam nedostajati. (Ivan Bakica)

PAZIN

Mladi i za Valentinovo

Čak 90 članova Podružnice SUH-a Pazin došlo je na proslavu Valentinova 14. veljače u Hotel „Lovac“ u Pazinu provešeli se do kasno u noć uz glazbeni duo „Amigos“. Druženje je obogatila grupa pjevačica Osnovne škole Vladimir Nazor iz Pazina, koje vodi profesor Miloš Pernić. Učenice su otpjevale nekoliko prigodnih pjesama, a potom smo svi zajedno zapjevali uglazbljenu pjesmu Vladimira Nazora (bio je i profesor u Pazinskoj gimnaziji) „Sliku mile Istre naše ja u srcu nosim svom...“

Posebno su nas iznenadili brat i sestra Brajuha pokazavši svoje umijeće na harmonici. Nakon programa i pozdravne riječi predsjednika podružnice Vjekoslava Serga, započelo je veselo druženje. Posebno je bilo veselo kada se organizirao „ples srdača“, osjećali smo se mlado i poletno, a u mislima se svatko od nas prisjetio svojih lijepih mladih dana.

Na našim susretima obilježavamo rođendane 80-godišnjaka i 50 godina braka naših članova - bračnih parova. Ove godine ljepotu zajedničkog življenja proslavio je bračni par Marija i Mate Jurić. Uz prigodni poklon, kojeg su uručili Vera i Dario Kurelić, naš najstariji bračni par, te uz ples iznenađenja, proslavili smo njihovu lijepu obljetnicu. (Gracijela Zović)

U kakvom svijetu žene žele živjeti?

Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje (CESI) u suradnji sa članicama Sindikata umirovljenika Hrvatske organizirao je radionicu u projektu Model učenja i razvoja GUTS - generacije koje koriste trening za socijalno uključivanje u 2020. godini. Projekt se provodio u Podružnici Studentski grad, čije su članice redovito dolazile na radionicu, ali i animirale druge žene

da sudjeluju u programu. Na radionici je bilo prisutno sedam djevojaka Pravnog fakulteta u Zagrebu i sedam članica sindikalne podružnice Studentski grad.

Cilj ovog projekta jest želja za aktivnim životom u zajednici, kako mladih tako i starijih žena, razvijanje međusobnog razumijevanja, te razmjena iskustava i znanja, kao i razvijanje novih saznanja i uvida kod obje skupine žena. U okviru pet tema radionica, kroz razgovore se pokušalo odgovoriti na pitanja poput: U kakvom društvu žene žele živjeti? Koje su prepreke, a koja rješenja? Što se može napraviti, odnosno kako doprinijeti razvoju društva u kojem žene žele živjeti?

Tom prilikom obuhvatile su se i teme kao što su obrazovanje i cjeloživotno učenje, rad i profesionalni razvoj, zdravlje, dobrobit pojedinca i zajednice, aktivizam i politika te kultura i kvaliteta života. Suradnja s udrugama civilnog društva, osobito višegeneracijskog tipa, postaje hit aktivnost. (Snježana Živčić)

PEŠČENICA

Igrokaz za Dan žena

Povodom Dana žena Podružnica SUH-a Peščenica, na čelu s predsjednicom Mirjanom Novačić, 5. ožujka organizirala je zabavu humanitarnog karaktera na zagrebačkom Borongaju. Umirovljenici Peščenice, Podsljemena, Donje Dubrave i Trešnjevke Sjever proveli su još jednu nezaboravnu večer družeći se uz glazbu i ples, s puno veselja i pozitivnih emocija.

Organizatori, ponajviše predsjednica Novačić, zaslužuju sve pohvale. Bilo i prekrasnih ručnih radova poput decoupaga, slikanja na staklu i slično, a sve se to izrađuje na radionicama koje se organiziraju svakog četvrtka. Posebno zanimljiv bio je igrokaz, koji je do suza nasmijao sve prisutne (u sklopu radionice imaju i dramsku grupu). Na kraju, je svakoj ženi povodom Dana žena darovan mali poklon - platnena vrećica ukrašena cvjetićem i natpisom

„Sretan 8. mart”, s umetnutim čokoladnim bombonom. Druženje je završilo u veselom raspoloženju, zahvaljujući domaćinima, njihovoj srdačnosti i prijateljstvu. (Vesna Bečić)

OSIJEK

Na fitnessu i u 80-tim!

Članice osječkog SUH-a već se petnaest godina rekreiraju na razne načine, no ove godine odlučile su se za fitness centar XXL u Osijeku u kojem vježbaju svakog petka i utorka. Iako najmlađa ima 59, a najstarija 81. godinu (prosjeak im je 74), spremno i s puno elana vježbaju punih sat vremena, uz kondi-

cijskog trenera Andreja Jovanovića. „Jako smo zadovoljne. Vježbe su prilagođene nama i za nas su fizička i psihička relaksacija. Osjećamo se puno bolje i vjerujemo da time stječemo kondiciju. Nije nam teško, mi smo utrenirane”, ponosno kaže Mira Rađenović, predstavnica grupe.

Bez ikakvog pogovora izvode sve vježbe, i to uz puno humora na račun vlastitog izgleda i godina. Neke vježbe idu malo teže, poput onih s loptom za pilates, ali trener ih ohrabruje za svaku vježbu. Pojedine članice su se pohvalile i gubitkom težine. Jedna od njih smršavila je čak pet kilograma, a vježbe joj pomažu i u borbi s osteoporozom. Trener za ovu neobičnu skupinu Osječanki ima samo riječi pohvale:

„Tako pozitivnu energiju i želju za treningom nisam vidio ni kod puno mladih osoba. Posebno impresionira njihova discipliniranost i predanost. Maksimalno su posvećene i trude se pravilno izvesti sve vježbe, a one su prilagođene njihovoj dobi”, rekao je Andrej Jovanović i dodao kako se tjelesnim vježbanjem postiže zadržavanje visoke razine snage, fleksibilnosti i izdržljivosti u poznim godinama, što omogućuje kvalitetniji život i efikasnije obavljanje svakodnevnih aktivnosti. Čestitamo našim članicama i želimo da i dalje uporno treniraju!

SIKIREVCI

Minuta šutnje za preminule

Izbornu godišnju Skupštinu Podružnice SUH-a Sikirevci, koja je održana u četvrtak 4. veljače, otvorio je predsjednik podružnice Stjepan Rakitić. Na sjednici su, između ostalih, bili prisutni načelnik općine Sikirevci Ivo Benaković, ravnateljica O.Š. Sikirevci Terezija Štrlić, predsjednik Općinskog vijeća Ivan Ivešić, te gosti iz Slavonskog Broda, Slavonskog Šamca i Kruševice.

Nakon što je odsvirana himna Lijepa naša domovino, minutom šutnje odana je počast svim članovima SUH-a koji su preminuli između dvije skupštine. Nakon što su izabrana radna tijela - radno predsjedništvo, verifikacijska i kandidacijska komisija, predložen je novi predsjednik - Stjepan Rakitić, Predsjedništvo i Nadzorni odbor. Za zamjenicu predsjednika izabrana je Ljubica Bešlić.

Načelnik Ivo Benaković pohvalio je dosadašnji rad te naglasio da će kao i do sada pomagati umirovljenicima. Na kraju se novoizabrani predsjednik zahvalio svim članovima na ukazanom povjerenju i rekao kako nastavlja s radom i zalaganjem za bolji život umirovljenika.

IN MEMORIAM: Lenko Kovačić

Ikona Žrnovnice

Lenko Kovačić, predsjednik Podružnice SUH-a Žrnovnica i ujedno jedna od najistaknutijih osoba društvo-političkog života Žrnovnice, napustio nas je 11. veljače ove godine. Sahranjen je u subotu 13. veljače na mjesnom groblju svoga rodnog grada. Na ispraćaju je bilo oko 1.000 građana koji su mu došli odati počast i zahvalnost za doprinos u razvoju svoga mjesta, ali i okolice.

Mještani će ga najviše pamtiti po doprinosu na izgradnji mjesnog vodovoda, Sportskog centra Pricviće i O.Š. Žrnovnica, a bio je i glavni inicijator mnogih komunalnih aktivnosti u mjestu. Lenko je rođen u Žrnovnici 1937. godine. U nekoliko mandata bio je član predsjedništva Gradskog odbora SDP-a Splita. Od 1982. do 1986. obnašao je dužnost delegata u Vijeću mjesnih zajednica S.O. Split, te člana Mjesnog odbora Žrnovnice. U Domovinskom ratu bio je predsjednik Civilne zaštite Mjesne zajednice.

Za svoj dugogodišnji aktivizam primio je mnoga priznanja među kojima su Međunarodno priznanje za sport, brojna savezna, općinska, sportska i mjesna priznanja, a jedno od njemu najdražih bila je zahvalnica za 10-godišnji razvoj maslinarstva i uljarstva od strane udruge Oblica, kao jednom od najvećih proizvođača ulja u Žrnovnici. Naravno, dobivao je i priznanja za svoj predan rad u SUH-u. Zbogom, prijatelju!

GARČIN: Nova stara predsjednica

Na izvještajno-izbornoj Skupštini Podružnice SUH-a Garčin, koja je održana 21. veljače u prostorijama Mjesnog doma Garčin, prisustvovalo je 108 članova. Osim članova Skupštine, nazočni su bili gosti iz susjednih podružnica SUH-a, kao i predsjednik i zamjenik Županijskog povjereništva.

Skupštinu je otvorila dosadašnja predsjednica Podružnice SUH-a Garčin Edita Samardžić, koja je ponovno izabrana za predsjednicu, a za zamjenika je izabran Ivan Sunić. Na kraju su predane zahvalnice dugogodišnjim članovima Predsjedništva Luki Đuriću i Teri Klaić. Edita je posebno bila ponosna i na priznanje koje su dobili od Predsjedništva SUH-a za izuzetan doprinos u prikupljanju potpisa za Peticiju protiv siromaštva: „Prikupljeno je 450 potpisa, više nego što smo u početku očekivali!”

Proljeće je, a u meni nemir...

Jedino što je važno, jest da odmah treba djelovati, a ne kukati nad vlastitom sudbinom ili maštati o nemogućim i neizvedivim situacijama i rješenjima. Na žalost, čovjek često ima želje veće od mogućnosti

I tako, kažu, stiglo je kalendarsko proljeće. Jedva smo ga dočekali, nakon dosadne, ne suviše hladne, ali kišovite zime. U svijesti i podsvijesti maštali smo o lijepom, prohladnom ali vedrom i proljetnicama obilježenom vremenu... Ali, nije sve baš po našoj želji. I dalje cijele dane lije dosadna kiša, a ljudi su sve nemirniji, nervozniji. I meni se čini da smo utonuli u neko vlažno, tmurno more sivila bez naznake skorog izlaska. U autobusu i tramvaju ljudi kao da drijemaju, ne razgovaraju, mrmljaju nešto „sebi u bradu“.

Na razgovor mi stiže gospođa koju sam slučajno srela na hodniku, a koja traži pravniku, jer je upravo ostala bez posla. Plače. Ne zna zašto je baš ona dobila otkaz, jer je posao spremačice radila dobro, nije lijena i nikad je nitko nije upozoravao na propuste. K tomu, ima par godina do mirovine. Na žalost, petak je; naš pravnik ne radi, a ni u susjednim kancelarijama SSSH-a nema pravniku. Slušam je, ali i ja žurim, jer idem na sastanak s prijateljicama.

Savjetujem je da nazove neku svoju prijateljicu i „olakša dušu“. Naime, u jednom trenutku sam se, razmišljajući kako pomoći, sjetila razloga zbog čega su ženska prijateljstva i „ćakule“ spas za rješavanje svakodnevnih životnih problema žena. Istraživanja u SAD-u pokazala su da prijateljice uvijek pažljivo saslušaju jedna drugu u nevolji, naglase kako razumiju njezinu

mamo, dijelimo dio problema i pomažemo jedna drugoj.

Dakle ženska prijateljstva i druženja uključuju emocionalni doživljaj i reakcija je olakšanje, a teme su uvijek vezane uz osobne probleme. Muški prijatelji na prijateljskim druženjima ne govore o tim stvarima. Oni razgovaraju o sportskim rezultatima, raspravljaju o političkoj situaciji i često gorljivo nastoje nametnuti svoje poglede i stavove. Često se sastaju i da bi odigrali partiju karata ili „obavili“ neki sportsko rekreativni trening ili čak odigrali utakmicu (mali nogomet, košarku i sl).

Moj drugi savjet gospođi iz priče je da od sada pozitivno razmišlja o nastaloj situaciji. Rekla sam joj neka pokuša na Zavodu za zapošljavanje potražiti novi posao, jer su spremačice, koliko se to njoj činilo malo vjerojatnim, uvijek tražene. Sada već ima i nekoliko uslužnih centara, koji po sistemu „outsourcinga“ zapošljavaju spremačice i drugo pomoćno osoblje. Iako joj je suprug zaposlen, to nije dovoljno za školovanje kćerke, pa možda može neko vrijeme i „raditi na crno“ spremajući zaposlenima ili bolesnima stan.

Želje iznad mogućnosti

Ali ne može se uvijek savjetovati da treba pozitivno misliti, jer kako to savjetovati nekome tko možda nema krov nad glavom ili nema što jesti? U procjeni situacije treba biti realan i prilagoditi svoje riječi. Jedino što je važno, jest savjetovati da odmah treba djelovati, a ne kukati nad vlastitom sudbinom ili maštati o nemogućim i neizvedivim situacijama i rješenjima. Na žalost, čovjek često ima želje veće od mogućnosti.

A sada doživljaj procjene vlastitih mogućnosti: nemirna sam jer trebam obaviti proljetno čišćenje kuće. Vrijeme je vlažno, kiša „cmolji“, vlažni su mi i dodiri. Zemlja u vrtu više ne može „popiti“ svu vodu. Jedan slobodan dan odlučim spremiti terasu, jer naslagalo se tu tijekom zime svega i svačega. Jedna se biljka smrznula, pa sam je podrezala, ali telefon zvoni... Onda idem zaliti cvijeće, pa opet na terasu pomesti i opet telefon, pa nešto si skuhati, spremiti sobu i gle prođe dan!

Krivo sam procijenila svoje mogućnosti. Spretnost i brzina su stvar prošlosti! Sva sreća što mi je susjeda oprala sve prozore i vrata, podove, obrisala prašinu i usisala tepihe. Drage moje, ne obeshrabrujte se! Svatko je poseban, sam sebi sličan, a i različitih smo mogućnosti. Vi ćete sve odreda bolje napraviti sve što vam je potrebno, bolje nego ja.

Za Uskrs će sve biti na svome mjestu, jer za preostale poslove moje mogućnosti će biti dovoljne, ali trebam ih pravilno rasporediti. Pa čak i kiša treba svakako prestati padati! Želim vam svima sretan i blagoslovljen Uskrs i mir u duši!

bol i problem te konstruktivnim savjetima pomažu u rješavanju problema.

Žena ženi - psihoterapeut?!

Ponekad se prijateljice aktivno uključe u pružanje pomoći. Drugim riječima, žene su jedna drugoj pomalo i „psihoterapeuti“ jer, često nam je lakše kad nas netko samo i sasluša. Godinama se sastajem s prijateljicama iz školskih dana i uglavnom pričamo o našim obiteljima, razmjenjujemo iskustva. Savjete uvijek rado pri-

Nećakinja kao prijatelj

Pitanje: Već duže vrijeme pomažem susjedi, koja je stara i bolesna, a nema sredstava za život. Vlasnica je manjeg dvosobnog stana, kojeg mi je obećala ostaviti u znak zahvalnosti za sav moj trud i muku, koju svakodnevno doživljavam. Da se osiguram, sklopili smo ugovor o doživotnom uzdržavanju, kojim bi njezin stan poslije smrti pripao meni. Ugovor smo obje potpisale, ali ga nismo ovjerile kod javnog bilježnika, niti na sudu, pa se bojim da takav ugovor neće biti punovažan. Utoliko više što se iznenada pojavila njezina nećakinja te se navodno počela brinuti za svoju tetu, na koju prije uopće nije obraćala pažnju. Bojim se da će sav moj trud i briga, pa i uložena sredstva „pasti u vodu”. Jesam li u pravu zbog navedene bojazni? (V.B., Zagreb)

Odgovor: Vaša bojazan je sasvim opravdana. Ugovor o doživotnom uzdržavanju je strogo formalan ugovor koji zahtijeva, pored ovjere potpisa, i solemnizaciju (potvrdu) javnog bilježnika ili suda. Bez toga ugovor nije punovažan. Stoga vam preporučamo da taj ugovor što prije ovjerite i solemnizirate kod javnog bilježnika ili kod suda. Preporučamo vam da to učinite kod suda jer je postupak jeftiniji. Ukoliko vaša štćenica oklijeva ovjeriti i solemnizirati ugovor, savjetujemo vam da joj preporučite da vam obećano ostavi putem vlastoručne oporuke jer u tom slučaju nema troškova ovjere niti solemnizacije. Ako nećakinja uspije u namjeri da teta s njom sklopi ugovor o doživotnom uzdržavanju te ga ovjeri i solemnizira na propisan način, preostaje vam da sudskim putem tražite naknadu troškova i uloženi sredstava koje ste imali pomažući njezinu tetu.

Nezgodni orah

Pitanje: Već više godina vlasnik susjednog zemljišta me "maltretira" svojim ogromnim orahom, koji je doduše izrastao na njegovu zemljištu, ali čije granje i korijene duboko zadiru na moje zemljište te svojom veličinom onemogućavaju normalan rast i razvoj mojih voćaka. Nekoliko puta sam ga na to upozoravao, prijetio tužbom, ali on se na sve to oglušio, a njegov orah raste li, raste. Recite mi što da poduzmem? Kako da zaštitim svoje voćke? (I.G., Oroslavje)

Odgovor: Odredbom članka 105. stavak 1 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, imate pravo kao vlasnik svoga zemljišta istrgnuti žile i korijenje tuđeg drveća (u ovom slučaju oraha), kao i odsjeci grane tuđeg drveta koje ulaze u vaš zračni prostor. Možete i zadržati te grane te ubrati plodove koje te grane nose, ukoliko vam je to u interesu. Uz sve to, imate pravo i na naknadu štete koju su vašoj nekretnini prouzročile žile, korijenje ili grane tuđeg drveta.

Susjedove laži i intrige

Pitanje: Susjed, s kojim već dugo vremena ne pričam, svakodnevno izmišlja laži i intrige, kako bi me što više osramotio u našem malom mjestu. Takvim ponašanjem postao sam predmet poruge i ismijavanja, što meni i cijeloj obitelji vrlo teško pada. Šireći laži o meni, u seoskoj gostionici prepunij ljudi pričao je da sam dinamitom u mjesnom

ribnjaku ubijao ribu te je prodavao na tržnici u susjednom mjestu. Ne znam kako da ga prisilim da prestane širiti laži o meni, osim da se s njime fizički obračunam. Molim za savjet. (B.P., Lastovo)

Odgovor: Fizički obračun bi bio najgori izbor za rješavanje vašeg problema. Time ćete samo potvrditi da njegove laži sadrže istinu o vama. Savjetujemo vam da protiv te osobe koja vas blati i laže o vama, čime nanosi štetu vašoj časti i ugledu, podnesete privatnu tužbu mjesnom i nadležnom sudu. Tražite od suda da na raspravno ročište pozove osobe koje su bile u gostioni prilikom izmišljanja laži o vama. Te osobe su dužne svjedočiti i govoriti istinu pod prijetnjom kaznene sankcije. Ukoliko imate još dokaznih sredstava predložite ih sudu da ih izvede. Na kraju tužbe predložite sudu da se okrivljeni proglašuje krivim za kazneno djelo klevete iz članka 200. stav 1 Kaznenog zakona Republike Hrvatske te da se osudi po zakonu. Tražite od suda da vam dosudi troškove postupka jer ih je prouzročio okrivljenik.

Kuća bez vode i kanalizacije

Pitanje: Prije tri godine kupio sam manju kuću na periferiji grada. Kuća nije imala uvedenu kanalizaciju niti vodu, a prodavatelj je tvrdio da su se na općini obvezali da će u roku od dvije do tri godine uvesti vodu i kanalizaciju. Da me u to uvjeri u kupoprodajni ugovor je stavljena klauzula da se isti može raskinuti ako se za tri godine ne uvede voda i kanalizacija. Prošlo je tri godine, a kanalizacije i vode još uvijek nema. Otišao sam na općinu da se informiram kada će se to konačno riješiti, no odgovorili su mi da to zasada nemaju u planu. Osjećam se prevarenim te sam odlučio raskinuti ugovor o kupoprodaji. Jesam li u pravu? (E.H., Senj)

Odgovor: Prije svega pogriješili ste što prije sklapanja ugovora i isplate kupoprodajne cijene niste otišli na općinu da provjerite navode prodavatelja u pogledu uvođenja vode i kanalizacije. No, obzirom da ugovor sadrži takozvanu raskidnu klauzulu od tri godine velike su vam šanse da dobijete spor. Naravno, ukoliko se odlučite za sudsku tužbu. No, savjetujemo vam da zbog dužine trajanja sudskog spora ipak još malo pričekate jer se situacija vezana na uvođenje vode i kanalizacije može promijeniti na bolje.

Ugovor s rođakom ili u dom?

Pitanje: Prilično sam stara i nemoćna, no srećom, imam vrlo solidnu mirovinu i nešto nekretnina. U dilemi sam da li da se smjestim u Dom za stare i nemoćne gdje me već čeka mjesto ili da prihvatim ponudu rođaka da me uzdržava do kraja života, uz uvjet da mu ostavim svoje nekretnine, koje nisu baš male vrijednosti. (S.L., Omiš)

Odgovor: S obzirom da imate, kao što kažete, vrlo solidnu mirovinu i nekretnine, preporučam vam da se odlučite za korištenje usluge Doma za starije i nemoćne jer ćete sa svojom mirovinom vjerojatno moći plaćati usluge doma ili barem veći dio, a nekretnine možete prodati i steći sredstva koja vam mogu olakšati život i osigurati ugodnu starost. S druge strane, koristiti usluge uzdržavanja od strane rođaka vrlo je riskantno jer se to može svakojako završiti. To potvrđuju brojni primjeri iz svakodnevne prakse.

Odgovara:
Milan Tomičić
dipl. pravnik

Besplatno
pravno
savjetovanje
za članove
Sindikata
umirovljenika

01/46 55 111/244
ili 01/46 15 797

Vježbanjem do novih uspjeha

”

Kroz svoj rad uočio sam da ima vrlo zanimljivih osoba zrelije životne dobi. One su već zaboravile na neke svoje kvalitete, ali kada ih malo potaknete i prisjetite na nešto što su nekad radili, dobijete izvrsne pjesnike, kreativne osobe, slikare...

“

„Htio sam pomoći starijim osobama da ispune svoje umirovljeničke dane što bolje i kvalitetnije. Da izađu iz svoja četiri zida i osjete pripadnost nekoj udruzi ili grupaciji ljudi, a ne da budu usamljeni. Najgore je kada se čovjek sam zatvori i otuđi od drugih” - ispričao je Stevo Živčić (53), profesor kineziologije i 30-postotni ratni vojni invalid, podrijetlom iz Komareva kod Siska.

Radni vijek proveo je pri Ministarstvu unutarnjih poslova (MUP) gdje je kao pripadnik Specijalne jedinice policije „Alfa” bio na brojnim ratištima, za što je odlikovan Spomenicom Domovinskog rata, medaljama „Bljesak” i „Oluja”, Redom Hrvatskog trolista, pohvalom predsjednika Franje Tuđmana, generala Mladena Markača...

„Kako sam bio dobar u sportu i takmičio se u borilačkim vještinama unutar MUP-a, ponudili su mi da se školujem na Kineziološkom fakultetu. Prihvatio sam i završio fakultet uz rad u roku” - prisjetio se Stevo, koji je u MUP-u obnašao i različite dužnosti, a mirovinu je dočekao 2003. godine.

„Nudili su mi još 1998. godine da odem u mirovinu, ali nisam prihvatio jer sam smatrao da sam premlad za to i da još uvijek mogu biti koristan” - priznao je Stevo. Kako je zbog beneficiranog radnog staža ipak relativno mlad otišao u mirovinu, odlučio se učlaniti u Udrugu umirovljenika MUP-a, gdje je danas dopredsjednik. U naselju Studentski grad, gdje živi sa suprugom, sinom i kćeri, pridružio se i Udruzi umirovljenika Dubrava, koja je tada bila jedva aktivna.

„Kako u Matici nisu bili otvoreni za nove ideje, odlučio sam se pridružiti inicijativi za osnivanje Podružnice Sindikata umirovljenika Hrvatske u kvartu. Članstvo je to odmah prepoznalo jer se u podružnicu ubrzo učlanilo više od 120 članova” - ponosno kaže Ste-

vo, koji je svoj angažman započeo vježbama za kralježnicu.

„Kako zbog operacije kralježnice i sam moram redovito vježbati, vježbe sam odlučio podijeliti s drugima. Već pet godina dva puta tjedno vježbamo po sat vremena” - rekao je Stevo. Od vježbi je uskoro nastao niz drugih programa.

„Za muške članove imamo stolni tenis i pikado, a za žene brojne kreativne radionice poput slikanja na svili, izrade sapuna, salvetne tehnike i poznate tehnike „guilling” u kojoj su članice naše podružnice prave majstorice. Popularna su i druženja uz glazbu, tečaj plesa i zbor, za koji smo voditelja dobili preko Volonterskog centra Zagreb, a jednom mjesečno organiziramo i izlete” - naglasio je Stevo i dodao kako su se počele nizati aktivnosti poput zdravstvenih predavanja i pregleda - mamografija, mjerenje tlaka i razine šećera u krvi, mjerenje gustoće kostiju, pregled vida i sluha, usne šupljine te spirometrija.

Kroz svoj rad, u ovih nekoliko godina, Stevo je uočio da ima vrlo zanimljivih osoba zrelije životne dobi.

„Oni su već zaboravili na neke svoje kvalitete, ali kada ih malo potaknete i prisjetite na nešto što su nekad radili, dobijete izvrsne pjesnike, kreativne osobe, slikare, odnosno, vrlo vrijedne osobe koje su sretno da su korisne, a koje su shvatile da mogu kvalitetno i pametno provoditi svoje slobodno vrijeme” - istaknuo je Stevo i dodao kako često idu u kazalište, na koncerte i izložbe, a imaju i svoj godišnji časopis „Juniori i seniori” koji pišu i uređuju članice.

Uz sve aktivnosti rado sudjeluju na Jarunskim susretima, te nastoje podržati mnoge manifestacije poput projekta Pokreni se, Svjetski dan plesa, Dana starijih osoba, te Tjedna Udruga, a sud-

jelovali su i na Pravom dobu. S obzirom da je sport uvijek bio njegova specijalnost, osmislio je i organizirao Sportske susrete za Povjereništvo SUH-a Zagreb, a članovi Podružnice „Studentski grad” bili su i domaćini drugih i trećih susreta.

Stevo je svoj bogat doprinos SUH-u dao i sudjelujući u projektu Zaustavimo zloupotrebu starijih osoba kao jedan od „likova” u filmu „Prevareni i poniženi”. S drugim članovima prikupljao je i potpise za Peticiju Glasam protiv siromaštva starijih osoba, za koju se nada da će pokazati rezultate.

„Nadamo se da će peticija uroditi plodom i da će se njezini zahtjevi proširiti. No, prijete i neke nove promjene koje bi mogle još više povećati siromaštvo. Primjerice, smatram da bi umirovljenike trebalo isključiti iz obveze plaćanja budućeg poreza na nekretnine. Oni nemaju visoka primanja, a svoje naslijeđene nekretnine nemaju kome prodati, jer je to tržište nerazvijeno.” - rekao je Stevo i iznio još nekoliko prijedloga kako unaprijediti rad SUH-a:

„Smatram da bi se trebalo povezati s mladima iz Volonterskog centra Zagreb (VCZ) i iskoristiti njihova znanja i vještine. Mi smo preko njih organizirali informatički tečaj za svoje članove. Kontaktirali smo i članove Crvenog križa, koji su održali korisna predavanja na temu najčešćih oboljenja kod starijih ljudi” - naglasio je neumorni aktivist Stevo, koji je i sam član VCZ-a te je predložen za nagradu Volonterski Oskar za 2014. i 2015. godinu.

„Iznimno sam ponosan na već drugu nominaciju. Volim pomagati i družiti se s kvalitetnim ljudima. Volontirajući za njih nastojim im pomoći da se druže, smiju, pjevaju, plešu i provode vrijeme u okruženju koje zrači pozitivnom energijom” - zaključio je Stevo.

Maja Šubarić Mahmuljin

Dragi umirovljenici,

neka uskršnje svjetlo obasja vaš dom i obitelj,
a svojim zrakama neka isplete
dar od sreće, zdravlja, mira i ljubavi.

Sretan Uskrs vama i vašim obiteljima,

u ime svih zaposlenih u Hrvatskom zavodu za
mirovinsko osiguranje

želi Srećko Vuković, ravnatelj

**PROGRAM ZA UMIROVLJENIKE
U SARADNJI SA SINDIKATOM
UMIROVLJENIKA HRVATSKE**

- ARANŽMAN UKLJUČUJE:
- * hotelski smještaj i prehrana
 - * specijalistički pregled
 - * te fizikalne procedure
(osim masaža, lasera i akupunkture)
 - * kupanje u termomineralnoj vodi
(u kadi ili bazenu)
 - * EKG

- GRUPNA CIJENA:
- * I mjesec 1420 Kn
 - * II i III mjesec 1450 Kn
 - * III mjesec 1590 Kn
 - * IV i VI mjesec 1630 Kn
 - * V i X mjesec 1750 Kn

SMJEŠTAJ: 1/2 i 1/3 sobe
Dužina trajanja programa: 10 DANA

Sretan Uskrs!

Želimo Vam mnogo zdravlja, sreće i veselja.

Informacije i rezervacije: telefon: 00387 53 410 030; faks: 00387 53 431 361
e-mail: recepcija@banja-vrucica.com; web: www.banja-vrucica.com

Sve najbolje žele Vam svi zaposlenici
u ZIC "Bania Vrucica" Tostić.

*Sretan
i blagoslovljen
Uskrs želi
Vam HZZO*

Hrvatski
zavod za
zdravstveno
osiguranje

Dopunsko
zdravstveno
osiguranje
Zdrav odabir.